

Revista tècnica

DE LES COMISSIONS I GRUPS DE TREBALL DEL COL·LEGI D'ECONOMISTES DE CATALUNYA

Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2023: els pressupostos més esperats

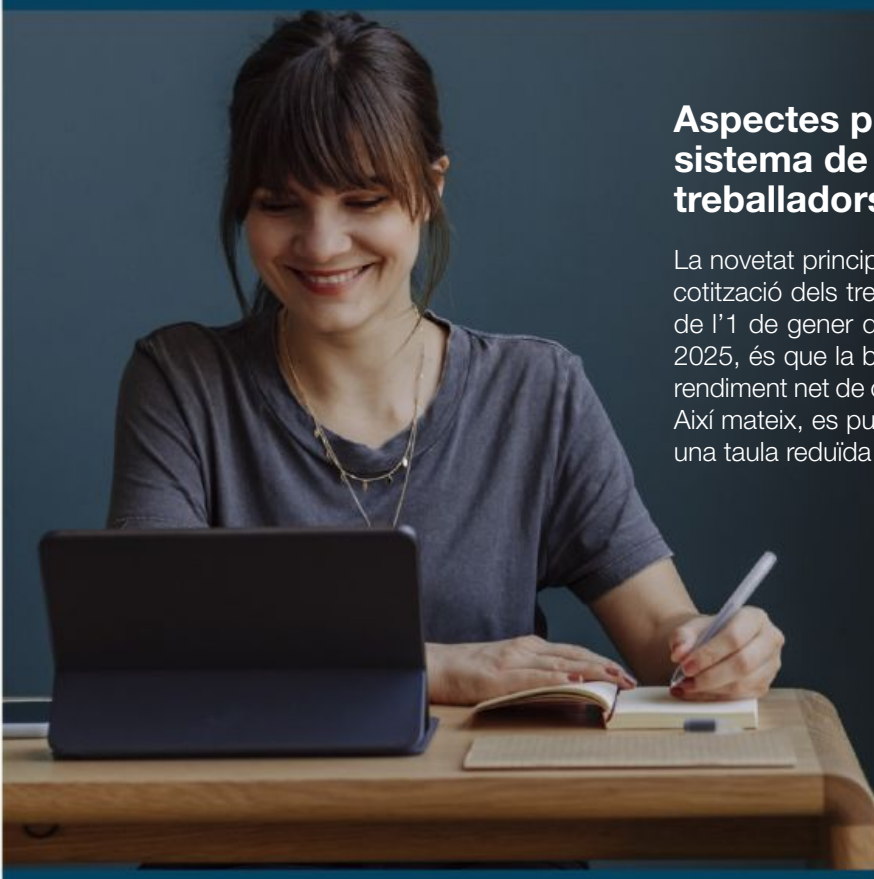
Es tracta d'uns pressupostos importants i històrics en volum de recursos on s'inclouen els fons europeus per a la reactivació NGEU, que permeten marcar un abans i un després. La despesa total se situa en 41.025 milions d'euros (1.185 milions d'euros en NGEU), amb un ascens d'un 10,7 % respecte de l'exercici anterior, l'increment més gran des del 2006.

Aspectes pràctics del nou sistema de cotització dels treballadors autònoms

La novetat principal de la nova reforma del sistema de cotització dels treballadors/es autònoms, efectiva des de l'1 de gener del 2023 i que s'allargarà fins a l'any 2025, és que la base de cotització es calcula sobre el rendiment net de cadascuna de les activitats exercides. Així mateix, es publicarà anualment una taula general i una taula reduïda de bases de cotització.

CE Col·legi d'Economistes de Catalunya
Al servei dels professionals de l'economia i de l'empresa

Comitè editorial: Elisabet Bach Oller, Clara Bassols Duran, Albert Carreras de Odriozola, Maria Àngels Fitó Bertran, Àngel Hermsilla Pérez, Jaume Menéndez Fernández, Maurici Olivé Riu, Carles Puig de Travé, Joan Tristany Claret

Edita: Col·legi d'Economistes de Catalunya

Disseny i producció editorial: ZETACORP-Comunicació Corporativa Ediciones Reunidas, SA (Prensa Ibérica)
Av. Gran Via de l'Hospitalet 163-167. 08908 l'Hospitalet de Llobregat (Barcelona). Tel. 93 227 94 16

Dipòsit legal 36694-1989
ISSN 2462-3709

El Col·legi no es fa responsable de les opinions recollides en els textos publicats a la *Revista tècnica*.

TENIR PRESENT

4-5

Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2023: els pressupostos més esperats

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2023 són importants i històrics en volum de recursos, i marquen un abans i un després. La despesa total se situa en 41.025 milions d'euros, amb un ascens d'un 10,7 % respecte de l'exercici anterior, l'increment més gran des del 2006, i una previsió de dèficit d'un 0,3 % sobre el PIB.

6-7

Aspectes pràctics del nou sistema de cotització dels treballadors autònoms

Amb efectes des de l'1 de gener del 2023, s'estableix un nou sistema de cotització a la Seguretat Social per als treballadors autònoms. La principal novetat és que la base de cotització serà computada a partir dels rendiments nets anuals, obtinguts en l'exercici de totes les seves activitats econòmiques, empresarials o professionals.

OPINIÓ DE LES COMMISSIONS DE TREBALL

8

Novetats en la verificació de la informació sobre sostenibilitat Comissió d'Auditors de Comptes | REA Catalunya

La Directiva sobre Informes de Sostenibilitat Corporativa és una nova llei que regula els requisits per a l'elaboració d'informes de sostenibilitat a la UE, i suposa un important avenç respecte als actuals i relativament limitats requisits de la UE en matèria d'informes de sostenibilitat.

9

La reducció del tipus impositiu de l'impost de societats 2023 i el seu impacte en els comptes anuals 2022 Comissió de Comptabilitat

Amb l'aprovació de la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, més de 400.000 empreses es podran aplicar un tipus impositiu reduït del 23 % en l'impost de societats del període 2023. Però aquesta reducció afecta els comptes anuals de l'exercici 2022.

10

Sequera, canvi climàtic i regadiu Comissió d'Economia Agroalimentària

Davant d'un escenari de sequera, el regadiu és una eina de resiliència. Alhora, el regadiu eficient és una eina contra el canvi climàtic, multiplica la producció i l'apropra, i redueix emissions GEH i evita la desforestació.

11

Penalitzacions tributàries per a grups d'empreses Comissió de **stes** | REAF Catalunya

L'article és un repàs dels principals beneficis tributaris que s'han anat eliminant (o impeding) de les nostres lleis tributàries, a qualsevol societat que formi part d'un grup d'empreses, del tantes vegades referenciat, tot i que no fàcilment comprensible, article 42 del Codi de Comerç.

12

Els corredors ferroviaris europeus a Espanya: la lògica del poder per sobre de la del mercat Comissió d'Economia Catalana

El disseny dels corredors europeus a Espanya obeeix més a una lògica política que de mercat, la qual cosa perjudica greument el corredor mediterrani, on la demanda de transport és molt més alta. Un cop enllestit aquest gran projecte, gasiu on hi ha més demanda i generós on n'hi ha menys, el resultat pot ser, doncs, molt decebedor.

14

La innovació financera: els bons amb criteris i objectius ESG Comissió d'Economia Financera

Pot ser que els bons vinculats a la sostenibilitat hagin estat els últims a arribar, però tenen un gran potencial per oferir als sectors i emissors l'oportunitat de finançar la seva transició cap a una economia circular i amb baixes emissions de carboni, o per apropar-nos a una societat més justa i inclusiva, en accedir a un conjunt molt més ampli d'inversors ESG.

15

Activitat de la xarxa d'inversors privats EconomistesBAN durant el quart trimestre del 2022 **Comissió d'Economia Financera / EconomistesBAN**

EconomistesBAN va celebrar el fòrum del desembre, en format híbrid, a l'auditori de la seu del CEC de Barcelona, i va comptar amb la participació de la vicedegana Sra. Àngels Fitó i del Sr. Lluís Juncà, director general d'Innovació i Emprenedoria de la Generalitat de Catalunya. També es van presentar 6 projectes innovadors.

16

Economistes: una professió segregada **Comissió d'Igualtat i Diversitat**

El nombre de graduacions que cada any donen accés a la col·legiació és paritària, però la professió està plena de segregacions verticals que tenen un impacte en les trajectòries professionals a llarg termini d'homes i dones.

17

L'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència **Comissió d'Economia Internacional i Unió Europea**

El Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència aprovat pel govern espanyol contempla totes les actuacions adreçades a la transformació econòmica d'Espanya que es

finançaran fonamentalment mitjançant els fons Next Generation UE. Aquest pla inclou inversions i reformes, i s'està desplegant a un ritme inferior al previst.

18

El 2023 s'estrena amb menys envasos, i més sostenibles **Comissió d'Economia i Sostenibilitat**

El Reial decret 1055/2022 té com a objectiu reduir el volum d'envasos, així com augmentar-ne la reutilització i reciclabilitat. Per fer-ho, obliga el sector horeca, el comerç de productes alimentaris, l'administració pública i els fabricants de productes a impulsar mesures per a la prevenció i la reutilització d'envasos.

19

Educació i metavers **Comissió d'Economistes Docents i Investigadors**

El metavers és un espai col·lectiu-virtual on les persones interactuen. L'aplicació en l'educació en millora l'atractiu, però el seu ús educatiu és nou i l'impacte en el rendiment dels estudiants no és conclouent. D'altra banda, la implementació no només implica maquinari, sinó que ha de fer-se d'acord amb el context i la cultura de les persones participants.

20

Existeix un sentiment d'identitat en l'economista d'empresa? **Comissió d'Economistes d'Empresa**

La Comissió d'Economistes d'Empresa del CEC està portant a terme un estudi que vol avaluar les causes que contribueixen a disgregar el conjunt dels economistes d'empresa i també identificar allò que els uneix. Sempre amb l'actitud proactiva de potenciar el coneixement i el prestigi de la marca d'entitat "economista".

21

Reptes de digitalització al sector públic **Comissió de Gestió Pública**

Els reptes de digitalització del sector públic han anat evolucionant i donant compliment a les normatives pertinents. Podríem parlar de transformació digital per trobar solucions tecnològiques a les noves necessitats. Però el tren que ha d'agafar el sector públic com a repte de digitalització avui és la funcionalitat que permet la intel·ligència artificial, entesa com la possibilitat d'aprenentatge automàtic per les tasques que es fan a l'administració pública per donar un servei millor i de qualitat, i això de cap manera vol dir substituir les persones.

22

Creditors i refinançament preconcursal via llibre II **Comissió de Mercantil, Concursal i Experts Judicials**

Els nous plans de reestructuració suposaran un canvi important de paradigma en la reestructuració de companyies viables, ja que permetran que els creditors puguin accedir al capital de les companyies que mantenen valor en el seu balanç, encara que estiguin en situació de *distress*, la qual cosa suposarà sanejar-ne el balanç i permetre'n la continuïtat, i, per tant, el manteniment del teixit empresarial en una situació econòmica complexa en un futur immediat.

23

La planificació estratègica del sector comerç en el món local **Comissió de Retail**

El disseny d'una estratègia de comerç urbà és un instrument que permet afrontar els reptes del sector a mitjà i llarg termini. A la vegada, aporta elements de reflexió a escala municipal, ja sigui en termes d'urbanisme o de dinamització. L'objectiu principal és aconseguir vianants en els carrers dels pobles i les ciutats.

Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2023: els pressupostos més esperats

ÀNGEL HERMOSILLA PÉREZ
Economista. Secretari tècnic del CEC
ahermosilla@coleccionistes.cat

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2023, aprovats el dia 10 de març al Parlament de Catalunya, dibuixen un marc macroeconòmic per a Catalunya caracteritzat per un refredament de l'activitat, però no per una recessió, i així la incertesa és molt elevada. Val a dir que el 2022 s'anticipa que va finalitzar amb un creixement del PIB a l'entorn del 4,4 %, per sobre del que s'esperava fa uns mesos i per sobre de l'eurozona, tot i el problema de les tensions inflacionàries. Per al 2023 el PIB català experimentarà un augment d'un 1,7 %, amb una moderació significativa respecte de l'exercici anterior en els principals apartats, però es preveu que es reactivi de cara al 2024, per assolir un increment d'un 2,9 %. El consum familiar creixerà un 1,8 %; el consum públic, un 0,5 %, i la formació bruta de capital, un 3,6 % (1,9 %, 1,3 % i 6,0 % el 2022, respectivament). Per la seva banda, les exportacions augmentaran un 2,8 %, i les importacions, un 3,3 %, davant del 15,9 % i el 10,2 % del 2022, respectivament. Finalment, l'ocupació s'incrementarà un 1,2 %, i deixarà la taxa d'atur en un 9,4 % (2,5 % i 9,5 % el 2022, respectivament).

Els pressupostos es vertebren amb la finalitat de donar un **nou impuls per transformar Catalunya**, donar resposta a reptes socials, econòmics i climàtics, aprofitar les oportunitats que ofereixen els fons europeus per a la recuperació Next Generation EU (NGEU) i gestionant les finances rigorosament. Els eixos principals són aquests tres:

- **Activació d'un escut econòmic i social** per afrontar els efectes de la inflació i de la crisi energètica sobre famílies i empreses i per enfortir els serveis públics, lluitant contra les desigualtats. Es plantegen, entre d'altres, un increment de les prestacions socials, una bonificació dels preus del transport públic, un impuls a les polítiques d'habitatge, un reforç del sistema de salut i un enfortiment del sistema educatiu.
- **Desplegament i acceleració de la transició verda**, amb actuacions en la transformació energètica, que aposta per la descarbonització de llars i indústria. Es consideren, entre d'altres, l'aposta per la mobilitat sostenible, el reforç a les polítiques de l'aigua, l'impuls de les energies renovables, la descarbonització de la indústria i la implementació de mesures d'eficiència energètica i de prevenció i control ambiental.

• **Promoure una prosperitat compartida**, per avançar en un model de societat més just, inclús i feminista i per assolir un creixement econòmic sostenible i respectuós amb l'entorn.

Es proposen, entre d'altres, l'execució del Pacte Nacional per a la Indústria, el desplegament de la Llei de la ciència, l'extensió de la xarxa pública de fibra òptica, un major finançament per a les universitats, un reforç al sistema de formació professional i el desplegament de la Llei de facilitació de l'activitat econòmica.

Segons els pressupostos, la **despesa total** de la Generalitat se situa el 2023 en un màxim històric de 41.025 milions d'euros, si s'inclouen els fons NGEU (1.185 milions d'euros), cosa que representa el creixement anual més elevat des del 2006, d'un 10,7 %. Es preveu que el dèficit assoleixi el 0,3 % sobre el PIB, equivalent a 791 milions d'euros, alhora que el deute respecte del PIB es redueixi en 1,3 punts percentuals, fins al 32,7 %. En el cas dels fons NGEU, 686 milions d'euros provenen del Mecanisme de Recuperació i Resiliència, i 499 milions d'euros, dels fons REACT-EU, i els departaments de Territori i de Salut són els que reben més recursos d'aquest tipus (213 milions d'euros i 212 milions d'euros, respectivament).

Pel que fa a l'**origen dels ingressos**, cal apuntar que un 69,9 % provenen dels impostos, directes i indirectes (participats, cedits i

propis), seguits de les transferències corrents (19,7 %) i de les taxes, vendes i altres (7,5 %). Quant als impostos, s'han de destacar l'IRPF i l'IVA, amb 12.786 milions d'euros i 8.300 milions d'euros, respectivament, i pujades en tots dos casos del 12-13 % en relació amb el 2022, seguits dels impostos especials (2.694 milions d'euros). Per la seva banda, entre els impostos propis i cedits sobresurt l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats (2.658 milions d'euros).

En l'apartat de la **destinació de les despeses**, es pot assenyalar que els capítols principals són les remuneracions del personal, les transferències corrents i les despeses corrents de béns i serveis (14.787,1 milions d'euros, 14.036,7 milions d'euros i 10.909,5 milions d'euros, respectivament). Els segueixen les inversions reals, les transferències de capital i les despeses financeres (2.405,3 milions d'euros, 1.211,3 milions d'euros i 1.118,6 milions d'euros, respectivament). Val a dir que la mateixa Generalitat executarà sols el 52,4 % del conjunt de la despesa, mentre que el restant (47,6 %) correspondrà a les entitats instrumentals (206 entitats), entre les quals destaquen les entitats de dret públic (49 entitats, 9.168,2 milions d'euros), els consorcis (61 consorcis, 5.238,2 milions d'euros) i les entitats autònomes administratives i CatSalut (21 entitats, 4.207,9 milions d'euros).

Respecte a la perspectiva de **qui gasta**, el departament que farà una despesa major serà Salut, amb 12.213 milions d'euros, seguit d'Educació i de fons no departamentals (6.742 milions d'euros i 6.704 milions d'euros, respectivament). D'altres a ressenyar són Territori i Drets Socials (4.580 milions d'euros i 3.405 milions d'euros, respectivament). En comparació amb el 2022, s'observa que el departament que registra un increment de despesa més alt al pressupost de l'exercici 2023 és Salut (1.128 milions d'euros més), seguit d'Educació (675 milions d'euros més).

D'acord amb el criteri de **polítiques sectorials** del pressupost, es poden destacar els àmbits següents, cada un dels quals amb una despesa per al 2023 superior a 1.000 milions d'euros:

Els pressupostos dibuixen un marc macroeconòmic per a Catalunya caracteritzat per un refredament de l'activitat, però no per una recessió, i, així, la incertesa és molt elevada

1. Salut (11.910 milions d'euros, 26,3 % del total). Un 67,0 % de la despesa es destina a l'atenció especialitzada, i un 27,2 %, a l'atenció primària, principalment via Institut Català de la Salut i CatSalut (29,7 % i 27,4 % de la despesa total en salut, respectivament).

2. Educació (8.058 milions d'euros, 17,8 % del total). Un 80,5 % de la despesa es dirigeix a l'educació general, i un 14,5 %, a l'educació universitària, a través del Departament d'Educació (78,9 % de la despesa global en educació), seguit del Departament de Recerca i Universitats (14,0 %).

3. Organització territorial i govern local (6.855 milions d'euros, 15,1 % del total). Un 63,4 % de la despesa es dedica a la participació dels ens locals en ingressos de l'Estat.

4. Protecció social (3.334 milions d'euros, 7,4 % del total). Un 57,7 % de la despesa s'assigna a la promoció de l'autonomia personal, bàsicament per la via del Departament de Drets Socials (93,5 % del total de la despesa en protecció social).

5. Infraestructures i mobilitat (3.127 milions d'euros, 6,9 % del total). Un 57,1 % de la despesa es destina al suport al transport públic de viatgers, principalment a través de l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM) (53,9 % de la despesa total en infraestructures i mobilitat).

6. Seguretat i protecció civil (1.732 milions d'euros, 3,8 % del total). Un 76,6 % de la despesa va a la seguretat ciutadana, sobretot per mitjà del Departament d'Interior (92,3 % de la despesa global en seguretat i protecció civil).

7. Medi ambient i cicle de l'aigua (1.215 milions d'euros, 2,7 % del total). Un 57,6 % de la despesa s'assigna al cicle de l'aigua, i destaca l'Agència Catalana de l'Aigua (42,2 % del total de la despesa en medi ambient i cicle de l'aigua).

8. Justícia (1.087 milions d'euros, 2,4 % del total). Un 55,2 % de la despesa es dedica a l'Administració de Justícia i Ministeri Fiscal, bàsicament a través del Departament de Justícia, Drets i Memòria (91,8 % de la despesa total en justícia).

9. Societat de la informació i telecomunicacions (1.067 milions d'euros, 2,4 % del total). Un 90,9 % de la despesa es destina a e-infraestructures, principalment via CTTI (79,2 % del global de la despesa en societat de la informació i telecomunicacions).

Pel seu impacte en l'activitat econòmica, també cal esmentar les següents polítiques sectorials, ordenades segons imports de despesa:

- **Foment de l'ocupació** (951 milions d'euros, 2,1 % del total). Un 76,0 % de la despesa es dirigeix a l'ocupabilitat i autoocupació, en bona part via el Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) (61,5 % del total de la despesa en foment de l'ocupació).
- **Recerca, desenvolupament i innovació** (876 milions d'euros, 1,9 % del total). Un 47,3 % de la despesa es destina a R+D Biomèdics i a ciències de la salut, i un 39,8 %, a recerca i desenvolupament en general.
- **Foment de l'activitat econòmica** (700 milions d'euros, 1,5 % del total). Un 31,6 % de la despesa s'assigna a ordenació, foment i promoció turística, i un 24,4 %, a energia, via, principalment, el Departament

Pel que fa a l'origen dels ingressos, cal apuntar que un 69,9 % provenen dels impostos, directes i indirectes (participats, cedits i propis), seguits de les transferències corrents (19,7 %) i de les taxes, vendes i altres (7,5 %)

d'Empresa i Treball i l'Institut Català d'Energia (24,7 % i 20,6 % de la despesa total en foment de l'activitat econòmica, respectivament).

- **Habitatge i ordenació del territori** (661 milions d'euros, 1,5 % del total). Un 85,0 % de la despesa es dirigeix a habitatge, i destaquen l'Agència de l'Habitatge de Catalunya i l'Incasòl (65,7 % i 20,9 % de la despesa global en habitatge i ordenació del territori, respectivament).
- **Acció rural** (642 milions d'euros, 1,4 % del total). Un 54,7 % de la despesa es dirigeix a ordenació, reconversió i suport agrari i pesquer, i un 17,3%, a modernització i millora d'estructures empresarials, via, fonamentalment, el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (93,3 % del total de la despesa en acció rural).
- **Institut Català de Finances (ICF)** (451 milions d'euros, 1,0 % del total). Un 85,1 % de la despesa es destina al finançament del teixit empresarial i social. ■

Aspectes pràctics del nou sistema de cotització dels treballadors autònoms

NIEVES RABASSÓ RODRÍGUEZ

Economista i advocada. Presidenta de la Comissió de Relacions Laborals i Gestió del Capital Humà i membre de la Junta de Govern del CEC

nieves.rabasso@alonso-cuevillas.eu

En l'anterior número de la *Revista Tècnica Digital* vam explicar els aspectes legals dels RD Llei 13/2022, de 26 de juliol; RD Llei 14/2022, d'1 d'agost, i RD 504/2022, de 27 de juny, relatius al règim especial de treballadors autònoms (RETA), la modificació operada en relació amb el règim de cotització i la seva implantació de manera gradual els propers nou anys. De la **modificació normativa** en destaca que la cotització es continua fent mes a mes, és a dir, no s'ha modificat el termini reglamentari d'ingrés.

En el present número intentarem donar una visió més pràctica, amb la finalitat de respondre als múltiples interrogants que planteja la norma, tant des del punt de vista exclusivament normatiu com pel que fa a l'ús de les eines posades a disposició dels administrats/des per part de la Tresoreria General de la Seguretat Social (d'ara endavant, TGSS).

Centrant la novetat de la norma en l'eix dels ingressos reals de l'autònom, ja sigui societatari o no, per a la determinació de la base de cotització s'hauran de tenir en compte la totalitat dels rendiments nets obtinguts dins de cada any natural per les diferents activitats professionals o econòmiques. A l'efecte del càlcul dels rendiments nets, es pot consultar la nota informativa habilitada a **IMPORTASS**, segons la web de la TGSS, així com una guia pràctica del treball autònom.

El rendiment net es calcularà amb els rendiments derivats de totes les activitats econò-

miques, empresarials o professionals desenvolupades per l'autònom/a, ja sigui per compte propi o com a autònom societatari. Als rendiments indicats se'ls aplicarà una deducció per despeses genèriques del 7 %, excepte en el cas dels autònoms sociataris, per als quals la deducció serà del 3 %, sempre que hagin figurat en alta durant com a mínim 90 dies en l'exercici. El rendiment computable de cadascuna de les activitats exercides per la persona treballadora per compte propi o autònoma es calcularà d'acord amb el que es preveu a les normes de l'IRPF per al càlcul del rendiment net, en els termes següents:

1. Activitats en estimació directa: el rendiment computable serà el rendiment net a l'efecte de l'IRPF, incrementat en l'import de les quotes de Seguretat Social i aportacions a mutualitats alternatives i descomptant posteriorment un 7 %.

2. Activitats en estimació objectiva: el rendiment computable serà el rendiment net previ a l'efecte de l'IRPF i descomptant-hi un 7 %.

3. Rendiments imputats per entitats en atribució de rendes, comunitats de béns o societats civils: el rendiment computable serà l'imputat en funció del mètode de l'IRPF que s'apliqui (estimació directa o estimació objectiva) i descomptant-hi posteriorment un 7 %.

4. En cas d'autònoms sociataris, es computa la totalitat dels rendiments íntegres, dineraris o en espècie, derivats de la participació en els fons propis de les entitats en les quals reuneixi, en la data de meritació de l'impost de societats, més la totalitat dels rendiments de treball derivats de la seva activitat en aquestes entitats, i descomptant-hi posteriorment

Amb la modificació del règim especial de treballadors autònoms (RETA), la cotització es continua fent mes a mes, és a dir, no s'ha modificat el termini reglamentari d'ingrés

un 3 %. No obstant això, el detall de càlcul per a aquest supòsit concret ha quedat pendent de desenvolupament reglamentari.

Una vegada determinats els rendiments nets, s'haurà de triar una base de cotització en funció de la previsió d'ingressos i de l'any que es tracti.

Durant l'any 2023 es mantindrà la base de desembre del 2022, encara que sigui superior a la que correspongui, fins que es produeixi la comunicació i opció per a la nova base a la TGSS (permès fins a l'1 de novembre del 2022).

Inicialment, l'autònom/a haurà de triar una base de cotització mensual en funció de la seva previsió de rendiments anuals, d'acord amb les taules indicades (taula reduïda per a supòsits en els quals no s'aconsegueixi l'SMI de l'any natural de què es tracti). Si es preveu que els seus rendiments seran inferiors a la base mínima del tram 1, es podrà triar la base dins de la taula reduïda.

Els autònoms societaris i autònoms familiars que estiguin en aquesta situació almenys 90 dies a l'any no poden triar una base inferior a la mínima del grup 7 del règim general (el 2022 són 1.166,70 €). Provisionalment, durant l'any

Mereix menció especial la denominada “tarifa plana”, que suposa una reducció en la cotització per als nous autònoms durant 12 mesos en el primer període, que es pot estendre fins a 24 mesos en el segon període

2023 aquesta base mínima serà de 1.000,00 €. La base triada tindrà caràcter provisional, fins que es procedeixi a la seva **regularització en funció dels rendiments anuals reals** que l'Administració Tributària comunicui a la Seguretat Social a partir de l'any següent, sempre que la base definitiva no estigui dins del tram mínim i màxim que li hagués correspost.

- Si la cotització provisional fos inferior a la regularitzada, la TGSS ho comunicarà, i l'autònom/a haurà d'ingressar la diferència fins a l'últim dia del mes següent al de la notifica-

ció, sense interès de demora ni recàrrec. En aquest cas, la cotització es farà per la base mínima del tram que correspongui.

- Si la cotització provisional fos superior a la regularitzada, la TGSS retornarà d'ofici la diferència, sense interessos, abans del 30 d'abril de l'any següent al de la comunicació de les dades per l'Administració Tributària. En aquest cas, la cotització es farà per la base màxima del tram que correspongui.

Per excepció, si s'ha mantingut la base de cotització que es tenia a 31 de desembre del 2022, es podrà optar per renunciar a aquesta devolució, i mantenir aquesta base que s'arrossegava des de l'any 2022.

A partir de l'1 de gener del 2023 s'haurà de triar la base de cotització provisional dins del tram en què es trobin els rendiments mensuals que l'autònom/a preveu per a aquest exercici. Si els rendiments van canviant i es diferencien dels previstos inicialment, **podrà canviar la seva base de cotització fins a 6 vegades l'any**, i la nova base triada també tindrà caràcter provisional fins que la TGSS faci, si escau, la regularització l'any posterior. D'aquesta manera, es podran canviar les bases amb efecte 1 de març, fent la sol·licitud durant el mes de gener i de febrer anteriors; 1 de maig, efectuant-la durant març i abril; 1 de juliol, sol·licitant-la al maig o juny; 1 de setembre, demanant el canvi entre juliol i agost; 1 de novembre, sol·licitant la variació al setembre o octubre, i 1 de gener de l'any posterior, fent el tràmit en els anteriors mesos de novembre i desembre.

Finalment, mereix menció especial la denominada “tarifa plana”, que suposa una reducció en la cotització per als **nous autònoms** durant 12 mesos en el primer període, que es pot estendre fins a 24 mesos en el segon període. És aplicable tant a treballadors del règim especial d'autònoms i règim especial de la mar, grup I. La tarifa plana està vigent des de l'1 de gener del 2023, i la quota, tant per al supòsit de contingències comunes com professionals, es determina en la Llei General de Pressupostos de l'Estat anualment.

Adjuntem un vídeo explicatiu posat a disposició per la TGSS, el qual conté un [simulador de quotes](#), així com l'[actualització de preguntes freqüents](#).

Seguim recordant la modificació de l'article 96.2 de la Llei de l'IRPF i en la qual s'estableix l'obligació per als autònoms, a partir de l'1 de gener del 2023, de presentar declaració de l'IRPF, amb independència dels ingressos. ■

Novetats en la verificació de la informació sobre sostenibilitat

FRANCESC GARRETA DALMAU

Economista. President de la Comissió d'Auditors de Comptes | REA Catalunya del CEC
fgarreta@garreta.com

El 14 de desembre passat es va aprovar la Directiva (UE) 2022/2464 del Parlament Europeu i del Consell, per la qual es modifiquen el Reglament (UE) n. 537/2014, la Directiva 2004/109/CE, la Directiva 2006/43/CE i la Directiva 2013/34/UE, pel que fa a la presentació d'informació sobre sostenibilitat per part de les empreses, i que modifica la Directiva d'Informació no Financera i Diversitat del 2014 (NFRD).

La nova directiva amplia la seva ambició i dona impuls al Pacte Verd Europeu. També aplica una interpretació àmplia de sostenibilitat que inclou, juntament amb els aspectes de protecció al medi ambient, els aspectes socials vinculats al desenvolupament sostenible —ODS—, així com els aspectes sobre els drets humans i la lluita contra la corrupció i els suborns.

Analitzem breument els requisits que ha de complir el verificador segons la nova directiva, en espera de la transposició a la normativa espanyola.

Primer requisit: formació

Es requereix el grau d'accés a la universitat o un grau equivalent, amb un curs de formació teòrica i una formació pràctica fets posteriorment i amb un examen aprovat de competència professional del nivell d'examen final universitari o d'un nivell equivalent, organitzat o reconegut per l'estat membre en qüestió.

Segon requisit: examen de la competència professional

L'examen de competència professional garantirà el nivell necessari de coneixements teòrics de les matèries pertinents per a la verificació de la presentació d'informació sobre sostenibilitat i la capacitat d'aplicar a la pràctica aquests coneixements.

Cobrirà almenys els aspectes següents:

- a) requisits jurídics i normes en relació amb la preparació de la informació anual i consolidada sobre sostenibilitat;
- b) anàlisi de sostenibilitat;
- c) procediments de diligència deguda, aplicats en relació amb les qüestions de sostenibilitat;
- d) requisits jurídics i normes de verificació de la presentació d'informació sobre sostenibilitat

Tercer requisit: experiència pràctica

Es requereixen almenys vuit mesos de la formació pràctica relacionada amb la verificació de la presentació d'informació anual i consolidada sobre sostenibilitat o en altres serveis relacionats amb la sostenibilitat.

Període transitori

S'estableix un període transitori pel qual els auditors o, si és el cas, verificadors legals autoritzats o reconeguts abans de l'1 de gener del 2024 i persones en procés d'autorització per ser auditors legals a 1 de gener del 2024 no estiguin subjectes als requisits d'examen ni formació.

Així mateix, serà aplicable també la no subjecció a les persones que l'1 de gener del 2024 estiguin participant en el procés d'autorització previst, sempre que acabin el procés abans de l'1 de gener del 2026.

Altres aspectes inclosos en la directiva que afecten la verificació

Es crearà un registre públic d'auditors legals (si s'escau, també verificadors) autoritzats a dur a terme la verificació de la presentació d'informació sobre sostenibilitat

En cas que la verificació de la presentació d'informació sobre sostenibilitat sigui feta per una societat d'auditoria, aquesta societat haurà de designar almenys un soci de sostenibilitat principal, que podrà ser el soci auditor principal o un dels socis auditors principals.

L'auditor legal (si és el cas, també el verificador) disposarà un arxiu de verificació per a cada encàrrec de verificació relatiu a la informació sobre sostenibilitat.

La nova directiva dona impuls al Pacte Verd Europeu i aplica una interpretació àmplia de sostenibilitat que inclou els ODS

L'arxiu de verificació es tancarà com a màxim 60 dies després de la data de la signatura de l'informe de verificació de la presentació d'informació sobre sostenibilitat.

Quan el mateix auditor legal dugui a terme l'auditoria legal dels estats financers anuals i la verificació de la presentació d'informació sobre sostenibilitat, l'arxiu de verificació es podrà incloure en l'arxiu d'auditoria

Els requisits pel que fa a l'auditoria legal dels estats financers (ètica professional, independència, objectivitat, confidencialitat, secret professional...) s'aplicaran *mutatis mutandis* a la verificació de la presentació d'informació sobre sostenibilitat.

L'informe de verificació de la presentació d'informació sobre sostenibilitat es presentarà per escrit i:

a) A l'informe s'indicarà l'entitat la informació anual de la qual o consolidada sobre sostenibilitat sigui objecte de l'encàrrec de verificació; especificarà la informació anual o consolidada sobre sostenibilitat, així com la seva data i el període que abasta; determinarà el marc de presentació d'informació sobre sostenibilitat que s'ha aplicat en la seva elaboració.

b) Inclourà una descripció de l'abast de la verificació de la presentació d'informació sobre sostenibilitat, en la qual es precisaran com a mínim les normes de verificació d'acord a les quals s'ha fet aquesta verificació.

Els estats membres podran exigir que, quan el mateix auditor legal faci l'auditoria legal dels estats financers anuals i la verificació de la presentació d'informació sobre sostenibilitat, l'informe de verificació de la presentació d'informació sobre sostenibilitat s'inclouï com a secció independent de l'informe d'auditoria.

Els terminis d'entrada en vigor de la directiva són:

- Exercicis 1-1-24 (empreses 500 treballadors-EIP)
- Exercicis 1-1-25 (empreses 250 treballadors)
- Exercicis 1-1-26 (pimes cotitzades no micro-empreses). ■

La reducció del tipus impositiu de l'impost de societats 2023 i el seu impacte en els comptes anuals 2022

FRANCESC GÓMEZ VALLS
Economista. Doctor en Ciències
Econòmiques i Empresarials i
professor titular de la UAB
francesc.gomez@uab.es

XAVIER OSÉS GARCÍA
Economista. Doctor en Administració
i Direcció d'Empreses i professor titular
de la UB
joses@ub.edu

L'aprovació de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023 (publicada al BOE de 24/12/2022) ha portat una novetat rellevant que afectarà un important nombre d'empreses. Segons la presentació del mateix Ministeri d'Hisenda, seran 407.684 empreses les que podran aplicar un diferent tipus impositiu en l'impost de societats del període 2023.

En l'article 68 de la citada Llei de pressupostos es modifica l'article 29 de la Llei de l'impost de societats, perquè aquest últim passi a dir que el tipus general de gravamen per als contribuents de l'impost sigui del 25 %, excepte per a les entitats amb un import net amb la xifra de negocis del període impositiu immediat anterior sigui inferior a 1 milió d'euros, per a les quals el tipus impositiu serà del 23 %.

Es produeix una reducció del tipus impositiu en un 2 %, que alleugerirà la càrrega impositiva de les empreses que s'ho puguin aplicar, i depèn únicament de la xifra de negocis.

La determinació de la xifra de negocis ha de seguir les indicacions de l'article 101 de la Llei de l'impost, en el qual es tracten les particularitats de la xifra de negocis per poder aplicar el règim d'empreses de dimensió reduïda.

Quan l'entitat formi part d'un grup de societats, la referència a la xifra de negocis ha d'entendre's en la del grup del qual forma part. D'aquesta manera, si el grup supera 1 milió d'euros de xifra de negocis, cap de les empreses del grup podrà aplicar el tipus impositiu del 23 %. El concepte de grup fa referència tant al grup de control (definit en l'article 42 del Codi de Comerç) com al grup de coordinació (incloent-hi les entitats que podrien estar controlades per persones físiques de la mateixa família o relació d'afinitat fins al segon grau, inclusivament).

El tipus reduït no podrà aplicar-se a les entitats de caràcter patrimonial.

Les empreses en les quals l'exercici immediatament anterior no tingués una durada d'un any complet elevaran proporcionalment a l'any la seva xifra de negocis de l'exercici incomplet per determinar si compleixen el límit de xifra de negocis.

Recordem que en el mateix article 29 de la Llei de l'impost s'indica que les entitats de nova creació podran aplicar un tipus del 15% en el primer període impositiu en què la base imposable sigui positiva i en el següent. En aquests casos no hauran d'aplicar el nou tipus del 23 % perquè poden aplicar un tipus menor.

Conseqüències comptables del canvi de tipus impositius

És molt probable que les entitats que puguin aplicar el tipus impositiu del 23 % a partir de l'exercici 2023 tinguin reconeguts al seu balanç de tancament de l'exercici 2022 algunes partides en relació amb l'impost de societats; per exemple:

- Passius per impostos diferits
- Actius per impostos diferits
- Crèdits per bases imposables negatives

Aquestes partides hauran estat reconegudes en balanç calculades sobre les diferències temporàries generades prèviament o sobre la base imposable negativa pendent de compensar, utilitzant el tipus impositiu al qual s'espera que reverteixi la diferència en el futur, tal com indica la norma comptable.

Les diferències temporals generades en el mateix exercici 2022, que s'espera que reverteixin el 2023 o següents, suposen un increment o disminució de quota del 25 % en la liquidació fiscal del 2022, però hauran de valorar-se en el balanç a la fi de l'any 2022 aplicant el tipus impositiu del 23 %, si s'espera que aquest sigui el tipus a aplicar en l'exercici en què reverteixi la diferència.

Per les diferències temporàries generades en l'exercici 2021 i anteriors, el més probable és que l'entitat tingui reconeguts actius i

passius per impostos diferits calculats amb el tipus impositiu que estava en vigor en aquells exercicis i que s'esperava que fos el que caldria aplicar en els exercicis en què revertís la diferència, segurament el 25 %.

En el tancament de l'exercici 2022 s'ha donat un canvi normatiu ja aprovat, en la Llei de pressupostos, pel qual es coneix que el tipus impositiu al qual és previsible que reverteixin les diferències sigui diferent del 25 % al qual estan reconegudes, si l'entitat pot aplicar el nou tipus reduït.

Els actius i passius per impostos diferits hauran de ser recalculats amb el nou tipus que s'espera aplicar en el futur, quan reverteixin les diferències, i s'imputaran els ajustos per al recàlcul en el resultat de l'exercici 2022, en les partides:

- 633. Ajustos negatius en la imposició sobre beneficis
- 638. Ajustos positius en la imposició sobre beneficis

Quan el reconeixement inicial dels actius i passius per impostos diferits va tenir impacte en partides del patrimoni net (com podria passar amb les subvencions de capital), l'efecte de l'ajustament pel canvi de tipus impositius impactarà també sobre la partida del patrimoni net.

També cal parar esment al possible cas en què l'entitat tingui deduccions en quota pendents d'aplicar, reconegudes comptablement en l'actiu. Si la reducció de tipus impositius provoqués que les deduccions no fossin aplicables en el futur per incapacitat de quota i finalització del període d'aplicació, hauria de fer-se l'ajustament en el mateix exercici 2022, per la part de la deducció comptabilitzada que previsiblement no podrà ser aplicada en el futur. ■

**Reproducció parcial d'un epígraf de la publicació de l'ACCID "Tancament comptable i fiscal per a pimes" (Revisió gener 2023).*

https://accid.org/wp-content/uploads/2023/02/Tancament_comptable_fiscal_per_a_les_pimes-gener-2023CATwebok.pdf

Comissió d'Economia Agroalimentària

Sequera, canvi climàtic i regadiu

FRANCESC REGUANT FOSAS

Economista. President de la Comissió d'Economia Agroalimentària del CEC
francesc@reguant.cat

Lescenari actual, ple d'incerteses, demana respostes urgents davant les dificultats sobrevingudes. Tanmateix, la frisança per trobar solucions deriva sovint en la recerca de sortides fàcils. Però no sempre les presses són bones conselleres per encertar les solucions. El camí més recorregut en aquesta direcció parteix de l'esquema causa-efecte. Si descobrim la causa i l'eliminem, suposadament, el tema queda resolt. Mort el gos, morta la ràbia. Així, la cerca de solucions esdevé una persecució de culpables. Recentment n'exposava un exemple en relació amb algunes de les mesures inicialment proposades des del govern espanyol contra l'increment del preu dels aliments (Per què pugem els preus dels aliments?), que partien del desconeixement dels mercats alimentaris i identificaven el culpable (les grans superfícies) desatenent la realitat dels costos. Les solucions proposades —després modificades— haurien provocat els efectes contraris al que es perseguia. Passa una cosa semblant en relació amb el regadiu a l'actual escenari de sequera: es culpabilitza erròniament el regadiu de la realitat de manca d'aigua quan forma part de la solució. Vegem-ho.

Regadiu i sequera

Es diu: "En un escenari de sequeres recurrents no té sentit el regadiu". És un fals raonament que sembla desconèixer el valor de l'aigua de regadiu per proveir els aliments que consumim. El 50 % de la producció mundial d'aliments prové del regadiu; a Catalunya (país mediterrani), és el 70 %. Sense aigua no hi ha aliments, i solament la inconsciència o la irresponsabilitat pot apostar per prescindir dels potencials productius propis en un tema crític com els aliments. La disponibilitat d'aigua per produir aliments és una primera prioritat després de l'aigua d'ús domèstic. Però el regadiu és alguna cosa més, el regadiu és una xarxa de pantans, bases i canals capaços d'emmagatzemar aigua i de portar-la a llocs on es necessita. És una eina clau per conservar i aprofitar millor l'aigua en un escenari d'escassetat.

Això no obstant, l'ús de l'aigua ha de ser el màxim d'eficient. A Catalunya encara es rega per gravetat el 49 % de les terres de regadiu. És una realitat que amb els fons Next Gene-

ration EU s'està pel camí de resoldre. Avui les millors tècniques poden reduir els consums d'aigua de manera determinant. En qualsevol cas, l'aigua de regadiu no es perd: retorna a l'atmosfera per evapotranspiració, o als aqüífers la part que la planta no ha absorbit.

I si hi ha menys aigua de la necessària? Les tècniques de reg deficitari permeten programar l'aigua en temps i quantitats per obtenir els millors resultats productius. El 2022 hem tingut un bon referent d'això: les terres de regadiu han disposat de prou aigua per regar (cosa que no sempre pot ser així) i han obtingut les produccions normals (salvant altres circumstàncies catastròfiques); per contra, el secà ha tingut pèrdues extraordinàries. Sens dubte, el regadiu és una eina contra la sequera.

Regadiu i canvi climàtic

Es diu: "El canvi climàtic reduirà els recursos hídrics per menor pluviometria i major evapotranspiració, per tant, no té sentit el regadiu, ja que sense aigua no es pot regar". És un altre fals raonament. Obviament, en un escenari extrem, sense aigua no es pot regar, però tampoc es pot viure. En un escenari d'escassetat del recurs aigua, tal com acabem de comentar, el

regadiu és un mecanisme de resiliència. Per contra, en un escenari de sequera, el secà s'acosta al desert. Però, alhora, el regadiu és una eina contra el canvi climàtic, un argument més a favor del regadiu, fins i tot en escenaris amb escassetat del recurs aigua. Vegem-ho.

Els camps de regadiu multipliquen la producció. A Catalunya, de mitjana, multipliquen per vuit la producció de secà. Produeixen més aliments i, per tant, cal molta menys superfície per produir el mateix producte. En reduir la superfície de conreu necessària, evita la deforestació. També potencia l'agricultura de proximitat i redueix importacions d'aliments, amb la qual cosa s'evita l'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle provinents del transport. Produeix més biomassa, per tant, els camps de regadiu retenen molt més CO₂. Alhora, el regadiu, mitjançant la tècnica de fertirrigació dins de l'agricultura de precisió, obté una aplicació molt més eficient i menys contaminant de fertilitzants o altres inputs. En el si de processos de bioeconomia circular eixampla la capacitat de reciclatge de residus orgànics. També evita l'abandó d'explotacions agràries i el risc d'uns espais degradats. És, sens dubte, també, una eina contra la desertització. El regadiu es troba alineat amb els objectius de desenvolupament sostenible, tal com palesa l'enginyer Ignasi Servià ([contribució del regadiu a l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible](#)).

Tanmateix, la societat catalana, majoritàriament urbana, desconeix el valor estratègic del regadiu, fet que pot entorpir les seves aspiracions de futur. Costen d'entendre, per exemple: (1) les dificultats del canal Segarra-Garrigues, incapaç d'aportar els seus potencials a partir de falsos arguments i processos diversos d'obstrucció; (2) les noves ampliacions de zones ZEPA en les terres de regadiu amb el més alt potencial productiu, com és la zona del Baix Llobregat, i (3) la norma legal que permet substituir el conreu per plaques solars en terrenys de regadiu. Efectivament, costa d'entendre la contradicció entre la voluntat de modernitzar el regadiu i la instal·lació de plaques solars. Sens dubte, cal més que mai una reflexió serena amb el futur de Catalunya com a objectiu estratègic. ■

Penalitzacions tributàries per a grups d'empreses

ARNAU FARRÉ ANDREU

Economista. Vicepresident de la Comissió de Fiscalistes | REAF Catalunya i secretari del Comitè Executiu de la seu de Tarragona del CEC. Soci del departament fiscal ETL Global ADD. Professor col·laborador de sistema fiscal de la UOC
afarre@etl.es

Les línies que segueixen pretenen ser un repàs dels principals beneficis tributaris que s'han anat eliminant (o impedit) de les nostres lleis tributàries, a qualsevol societat que formi part d'un grup d'empreses, del tantes vegades referenciat (però no fàcilment comprensible) article 42 del Codi de Comerç.

Comencem per l'**impost sobre activitats econòmiques** (d'ara endavant, IAE). La seqüència dels fets per explicar l'esdeïment ja és un clàssic en el nostre ordenament tributari: (1) conflicte interpretatiu; (2) jurisprudència que avala el criteri del contribuent; (3) nova norma canviant la redacció... (sí, em refereixo a la nova redacció de l'article 82.1.c) del TRLHL introduïda per la Llei 11/2021, arran d'una sentència del Tribunal Suprem de 6 de març del 2018 que resolva que només s'havia d'agregar la xifra de negoci a l'efecte de l'IAE en els grups que consolidaven), en la qual, ara sí, queda clar que a l'efecte del còmput del milió d'euros de xifra de negoci pel qual es perd l'exempció en l'al·ludit impost s'hi han de sumar les xifres de negocis de cada una de les societats del grup (consolidi o no). Vegem-ho amb un exemple senzill des del punt de vista d'usuari: si tenim un grup d'empreses format per quatre societats de les quals cadascuna té una xifra de negocis anual de 500.000 euros, abans del 2022 cap pagava IAE, i a partir del citat any, el paguen totes quatre.

Seguim amb els **tipus impositius reduïts de l'impost de societats**. Primerament, si fem referència al tipus del 15 % aplicable a empreses de nova creació durant els dos primers anys amb bases imposables positives (sempre que es compleixin, això sí, els requisits de l'article 29 de la Llei 27/2014 de l'impost sobre societats, que, recordem, impedeix l'aplicació d'aquest tipus reduït, per exemple, a entitats patrimonials), cal recordar que el citat precepte subratlla que no es consideraran entitats de nova creació les que formin part d'un grup d'empreses de l'article 42 del Codi de Comerç i, per tant, no serà d'aplicació per a aquestes empreses el mencionat tipus reduït.

Tanmateix, i seguint amb els tipus impositius de l'impost sobre societats, fent referència al

nou tipus del 23 % establert a partir del 2023 per la Llei de pressupostos de l'Estat per a aquest any, que serà aplicable a les empreses que no superin un milió d'euros de xifra neta de negocis, si bé no es prohibeix d'entrada per a les societats que formin part d'un grup d'empreses, de la mateixa manera que en l'IAE, a l'efecte del càlcul del milió d'euros, s'ha de computar la suma de totes les empreses integrants del grup. Ah, i en aquest cas, també del grup horitzontal (és a dir, controlats per les mateixes persones físiques).

Com és conegut, la **consolidació fiscal** és una de les modalitats de tributació que poden beneficiar l'operativa fiscal de grups d'empreses, per exemple, ajudant en l'apartat financer en permetre compensar pèrdues i beneficis de les diferents empreses que integren el grup en el mateix exercici fiscal que es generen. Doncs bé, aquest règim fiscal també s'ha vist afectat, ja que en aquest, a través de la Llei

38/2022, de 27 de desembre, per a l'establiment de gravàmens temporals energètics i d'entitats de crèdit i establiments financers de crèdit i per la qual es crea l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes i es modifiquen determinades normes tributàries, s'ha limitat al 50 % la compensació de bases imposables negatives entre empreses del grup.

Pel que fa a una de les altres noves lleis aplicables a aquest any, en concret, la Llei 28/2022 de foment de l'ecosistema de les empreses emergents, coneguda popularment com a "**lleï start-ups**", també introdueix un requisit "penalitzador" per a les empreses que pertanyin a un grup d'empreses, ja que, per poder aplicar els incentius fiscals establerts en aquesta llei (en matèria d'ajornaments, millora de tributació de *stock options* o tipus reduït del 15 % en l'impost sobre societats durant els quatre primers exercicis, entre d'altres), caldrà que **totes** les empreses del grup siguin certificades com a **empreses emergents**. En aquest sentit, cal recordar que, per tenir la consideració d'empresa emergent, a efectes de poder aplicar els incentius tributaris d'aquesta llei, s'estableixen una sèrie de requisits, entre els quals destaca la necessitat d'obtenir una certificació d'ENISA que acrediti el caràcter innovador, base tecnològica i negoci escalable. Doncs bé, resulta evident pensar que serà molt complicat que totes les societats d'un grup d'empreses puguin aconseguir tal consideració, que és, en la meua opinió, un requisit molt limitatiu a efectes pràctics.

I per acabar, amb un incentiu clàssic que també es pot veure limitat en el cas de formar part d'un grup d'empreses, és el referent als **incentius fiscals per a pimes** establert a l'article 102 i següents de la Llei 27/2014 de l'impost sobre societats, tals com la llibertat d'amortització, deteriorament de crèdits, reserva d'antivellament, etc. En aquest cas, no s'impedeix l'aplicació d'aquests avantatges pel fet de formar part d'un grup d'empreses, però sí que ho hauré de tenir en compte a l'hora de calcular la xifra de negocis que limita l'aplicació d'aquests incentius (en aquest cas, 10 milions d'euros), havent de sumar, novament, el de totes les empreses del grup. ■

Els corredors ferroviaris europeus a Espanya: la lògica del poder per sobre de la del mercat

EDUARD GRACIA I RODRÍGUEZ

Economista. Vicepresident de la Comissió d'Economia Catalana del CEC.

Professor d'economia internacional a la UB

eduard_gracia@yahoo.com

Quan a principis del 2011 Ramon Tremosa, aleshores eurodiputat, va organitzar una visita per a 38 parlamentaris i altres càrrecs europeus a Catalunya per promoure el corredor mediterrani¹, el govern espanyol va contactar-los un per un per dissuadir-los-en. Els delegats (que, és clar, hi van anar igualment) es feien creus que un govern boicotés deliberadament una inversió al seu territori que, a més, gaudiria de generoses subvencions europees... Però és que no entenen la lògica del poder a Espanya.

De casos com aquest malauradament n'hi ha molts, a la història d'aquest corredor ferroviari d'altres prestacions i ample europeu que ha de resseguir el litoral mediterrani del Pirineu a Algesires, tot connectant regions que representen el 45 % del PIB, la meitat de les exportacions i dos terços del tràfic portuari d'Espanya. Cap eix de comunicacions té, a la península Ibèrica, tanta demanda de transport com el que ressegueix la costa del Pirineu a Alacant (figura 1)². Atès que l'objectiu dels corredors europeus és augmentar el pes del transport ferroviari (un mitjà molt menys contaminant i més eficient a llarga distància que la carretera), és lògicament a les inversions a Catalunya, seguida del País Valencià, que caldria donar la màxima prioritat, a Espanya.

Però és just al contrari. S'ha parlat a bastament dels greuges passats: de com entre el 2003 i el 2013 governs espanyols de tot signe polític van impulsar un corredor central econòmicament indefensable en detriment de l'eix mediterrani, de com un corredor que l'any 2011 el ministre de Foment va prometre acabar el 2020 es projecta ara per al 2026 (pressupostos generals de l'Estat 2022), de com fins a l'any 2017 van gastar el 80 % de la inversió destinada al corredor mediterrani en eixos radials³, de com encara el novembre del 2022 restaven

per acabar el 82 % dels trams del ramal litoral⁴... El problema més greu, tanmateix, es farà palès quan l'obra estigui més avançada: un disseny gasiu allà on hi ha més demanda i generós on n'hi ha menys.

Per exemple, el tràfic de mercaderies entre Mollet i Tarragona és, amb escreix, el més intens de la Península –lògic, perquè travessa la concentració industrial més gran al sud del Pirineu i, alhora, és on es troben els fluxos de mercaderies del sud, del nord, de la vall de l'Ebre i dels ports de Barcelona i Tarragona. Tanmateix, en aquest sector només s'im-

plantarà un "tercer fil" (pressupost: 4 M€/km) per adaptar la línia existent a l'ample europeu, fet que forçarà els combois de mercaderies a continuar compartint via amb Rodalies. És més, tot l'interior de Catalunya romandrà en ample ibèric, cosa que sens dubte afavorirà Renfe (que té moltes locomotores d'aquest ample), però que dificultarà molt la connexió dels polígons d'aquesta zona amb Europa. Mentrestant, la línia entre Barcelona i València no només no permetrà tràfic d'alta velocitat (entre la segona i tercera ciutats més grans d'Espanya!), sinó que continuarà compartint via amb mercaderies entre Vandellòs i Castelló (pressupost de l'ajust a ample europeu: 0,4 M€/km)... La llista d'exemples és tan llarga que es fa avorrida.

¹ Anècdota relatada per Ramon Tremosa als seus llibres *Let Catalonia vote* (*Let Catalonia Vote* - Ramon Tremosa | Grup62) i *Catalunya, potència logística natural* (*Catalunya, potència logística natural* - Ramon Tremosa | Grup62)

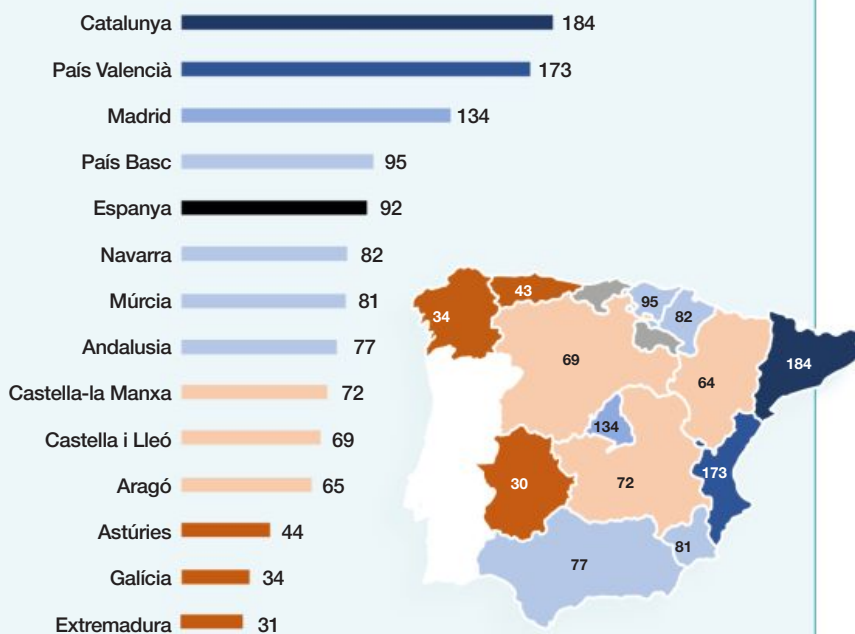
² Segons FERRMED (Home | FERRMED) a partir de dades del darrer estudi de la Comissió Europea.

³ El "corredor Madriterrani" va: un 80 % de la inversió feta connecta amb Madrid (*El Nacional.cat*)

⁴ Dues dècades de retards al corredor mediterrani (*El Nacional.cat*)

FIGURA 1

Tràfic terrestre mitjà de mercaderies per les rutes incloses al programa de corredors europeus ('000 tones/dia, any 2015)

FIGURA 2

Inversió ferroviària prevista a Espanya com a % de la requerida segons FERRMED per assolir els objectius dels corredors europeus

Notes: Les Illes Balears, les Canàries, Cantàbria i La Rioja no figuren en aquests gràfics perquè no formen part del programa de corredors europeus.

Font: Base de dades de FERRMED, dades preliminars a desembre del 2022.

Gràfics: Elaboració pròpia

Compareu aquests exemples amb, posem per cas, línies com Càceres-Madrid (11,3 M€/km) o la Corunya - Vigo (26,9 M€/km, més que l'AVE Barcelona-Perpinyà): ambdues rutes tenen demandes de transport entre cinc i deu vegades inferiors a les principals vies de Catalunya, per les quals, tanmateix, es basteixen solucions molt més gasives i de més baixes prestacions... I la llista d'exemples de malbaratament és, també aquí, tan llarga com monòtona.

La pauta és general. Les inversions que preveu a hores d'ara el pla d'Adif per a Catalunya representen tot just el 42 % de les que FERRMED (una associació amb seu a Brussel·les que defensa el ferrocarril a Europa) hi estima necessàries per assolir els objectius europeus (figura 2)⁵: el percentatge més baix d'Espanya per a la regió amb la demanda més alta... I no és pas que la infraestructura tingui ja prou capacitat: dels 18 colls d'ampolla que FERRMED ha identificat a la xarxa espanyola, 10 són a Catalunya –al gran coll d'ampolla català.

L'objectiu de la UE és augmentar el pes del transport ferroviari des del 17-18 % actual fins al 30 % l'any 2030. Amb un 4,8 % l'any 2019, Espanya és, després de Grècia i Irlanda, el país europeu més allunyat d'aquest objectiu⁶ –i una dècada d'inversions l'hi ha aprofitat menys d'un 1 %. La raó sembla prou evident: s'inverteix molt més generosament a regions del nucli dur de l'Estat, sovint despoblades i amb poca activitat econòmica, i amb això es crea demanda allà on no n'hi ha en comptes de satisfer-la allà on sí que n'hi ha. És la lògica del poder per sobre de la del mercat; en la mesura que això continui passant, els resultats del corredor mediterrani, un cop enllestit seguint el pla actual, poden ser molt decebedors. ■

⁵ FERRMED (2023): *Study of traffic and modal shift optimisation in the EU* (propera publicació).

⁶ Microsoft Word - 2022.05.Documento.Final.Mercancias_30.docx (mitma.gob.es)

La **Fundació Vincle** acaba de publicar un estudi sobre aquest tema (*Bastons a les rodes: el corredor mediterrani i la lògica del poder a Espanya*), del qual **Eduard Gràcia** és autor i que està disponible gratuïtament en aquest [enllaç](#).

La innovació financera: els bons amb criteris i objectius ESG

ALBERT GRAU CATALÁN
CEO Sforza
hello@sforzawealth.com

El mercats de capitals han passat de ser un mercat en què els inversors coneixien i es preocupaven poc pels que donaven suport a les seves inversions, a ser un mercat on la finalitat és més important que mai. La premissa bàsica dels bons amb criteris i objectius ESG amb el seu model de selecció de projectes, segona opinió i presentació d'informes d'impacte s'està aplicant en àmbits, per tal d'obtenir finançament que es dedica a diverses finalitats de sostenibilitat.

En els darrers anys s'ha innovat molt i ha sorgit un nou conjunt d'instruments amb etiqueta, com els bons i els préstecs vinculats als objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de l'ONU, a la transició i a la sostenibilitat. Els que se centren en els compromisos mediambientals aconseguen suplir el dèficit de finançament i posen en contacte emissors de sectors amb emissions "difícils de reduir" amb inversors disposats a finançar-ne la descarbonització a llarg termini.

El naixement dels bons vinculats a la sostenibilitat

El gran avenç en el finançament de la transició van ser els principis dels bons vinculats a la sostenibilitat (SLBP), publicats el juny del 2020. Juntament amb el *Manual de finançament de la transició climàtica*, van oferir finalment les orientacions i recomanacions necessàries per als emissors sobre les característiques de l'estructuració i els requisits de divulgació i presentació d'informació.

Són instruments prospectius basats en rendiment. Al contrari que els bons verds i socials, els ingressos es fan servir amb finalitats generals, en lloc de tenir criteris d'admissibilitat predeterminats. Un aspecte important dels bons vinculats a la sostenibilitat és que les característiques estructurals o financeres (és a dir, el tipus del cupó) estan lligades a la consecució d'objectius de rendiment determinats en matèria de sostenibilitat.

Poden ser emesos per empreses, governs i municipis, així com per actius i projectes, i han de seguir les directrius sobre bons de sostenibilitat de l'ICMA (International Capital Market

Rànquing d'emissions de bons verds, socials i sostenibles
Green, social, and sustainability bond issuance doubled in 2020

Font: www.climatebonds.net

Association <https://www.icmagroup.org/> que estan harmonitzades amb els principis dels bons verds i els principis dels bons socials. Poden no estar garantits, estar secundats per la solvència de l'emissor públic o privat o estar garantits amb la garantia d'un actiu concret.

Exemples d'emissions de bons vinculats a la sostenibilitat

El grup energètic italià ENEL va ser el primer a recórrer al mercat de bons vinculats a la sostenibilitat, el setembre del 2019. ENEL va decidir per vincular els seus bons a l'objectiu de desenvolupament sostenible (ODS) de les Nacions Unides número 7, de garantir l'accés universal a serveis d'energia assequibles, fiables, i sostenibles. ENEL es va fixar l'objectiu de capacitat instal·lada d'energies renovables del 46 % del primer semestre del 2019 al 55 % per a finals del 2021, i reduir alhora les seves emissions específiques de CO₂ a 0,23 kg/kWh per a l'any 2030, així com aconseguir la descarbonització total per al 2050.

Novartis és un altre exemple amb els seus bons vinculats a la sostenibilitat, emesos el setembre del 2020, que vinculaven el tipus dels seus cupons a la consecució de dos objectius de rendiment social relacionats amb l'accés a pacients a països de renda mitjana-baixa mitjançant: 1) les teràpies innovadores estratègiques, i 2) el programa insígnia global de la companyia. El bo dona un cupó gradual de 25 pb a partir del cinquè any en cas que

Novartis incompleixi un o tots dos objectius d'accés a pacients. Aquests objectius han estat avaluats i verificats de forma independent, i se n'ofereix informació cada any.

El setembre del 2020 Chanel va ser el primer emissor sense qualificació a llançar bons públics vinculats a paràmetres de sostenibilitat, i va marcar el camí cap a un sector del luxe més sostenible. Els seus objectius de sostenibilitat incloïen reduir les emissions pròpies absolutes en un 50 % per al 2030 (prenent com a referència l'any 2018), reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle de la cadena de subministrament i d'altres en un 10 % per al 2030 (prenent com a referència 2018) i un 100 % d'ús d'electricitat renovable a les operacions de l'empresa per al 2025. Si no s'assoleixen els objectius d'energia renovable i reducció de les emissions abans del venciment, la quantitat del reemborsament augmentarà 0,5 i 0,75 punts, respectivament.

Les finances sostenibles segueixen el seu impuls malgrat l'impacte de la pandèmia i l'efecte d'Ucràina, crec que el canvi cap a la inversió ecològica i sostenible està en marxa i comença a accelerar-se, malgrat tot, i que el sector financer té un paper vital per garantir que aquesta acceleració continuï. La sostenibilitat és un element bàsic del nostre futur, i tot assenyala el camí a seguir per continuar en la transició cap al *net-zero*. ■

Activitat de la xarxa d'inversors privats EconomistesBAN durant el quart trimestre del 2022

POL FONT
President
d'EconomistesBAN
pol.font@economistes.com

MARTA ALSINELLA
Directora
d'EconomistesBAN
economistesban@coleccionomistes.cat

ENRIC SERLE
Responsable
d'Emprenedoria
d'EconomistesBAN
eserleol@economistes.com

Durant l'últim trimestre del 2022, EconomistesBAN, la xarxa d'inversors privats del Col·legi d'Economistes de Catalunya, ha estat present en diferents esdeveniments d'emprenedoria i ha organitzat diferents actes, entre els quals destaquem tres fòrums d'inversió, motiu pel qual l'activitat ha estat molt intensa.

El dijous 1 de desembre vam organitzar la 53a edició del Fòrum d'Inversió; va ser l'últim fòrum de l'any i, després de dos anys marcats per la pandèmia, per primera vegada el vam fer en format híbrid a l'auditori de la seu del Col·legi d'Economistes de Catalunya de Barcelona.

El president d'EconomistesBAN, **Pol Font**, va ser l'encarregat de presentar el fòrum, i tot seguit la vicedegana del Col·legi d'Economistes de Catalunya, **Àngels Fitó**, va donar la benvinguda als assistents. L'acte també va comptar amb la participació i intervenció de **Lluís Juncà Pujol**, director general d'Innovació i Emprenedoria de la Generalitat de Catalunya.

A continuació, el responsable d'Emprenedoria d'EconomistesBAN, **Enric Serle**, va moderar la presentació dels sis projectes seleccionats:

POINT PRESSURE: (HEALTHTECH). Solució no invasiva i no farmacològica. Aplica un tractament mecànic (hardware + software) per suavitzar el to muscular, cosa que permet un espectre de moviment més ampli. Va dirigit a pacients que han patit un ictus, amb paràlisi cerebral i amb esclerosi múltiple, entre d'altres, i necessiten rehabilitació, sigui en centres especialitzats o directament a casa seva.

NATURPOD: (FOODTECH). Solució sostenible per frenar el malbaratament alimentari de fruites i verdures. Són uns sobres que absorbeixen l'etilè, una hormona natural produïda per la fruita i la verdura que és responsable de la maduració.

MEETMAPS: (SaaS). SaaS que ofereix la primera Suite EMS (*event management software*), que facilita la gestió d'esdeveniments professionals, presencials, híbrids i virtuals, i millora l'experiència digital dels assistents, a través d'una subscripció SaaS i serveis de valor afegit.

NEWEX: (SPORTECH). Desenvolupa el primer vestit sostenible i especialitzat 100 % en barraqüisme, fet a Espanya i reciclable. Aconsegueix substituir el neoprè, derivat del petroli i altament contaminant, per ecoprè, matèria primera d'origen vegetal i sostenible. És el primer projecte creat per i per a barranquistes amb equipament sostenible i especialitzat.

ENKITEK: (DEEPTTECH). Proporciona automatització als *indoor farms* per ser més competitius. Els seus serveis estan dirigits a CEA (*controlled environment agriculture*), tot i que aposta fortament per posicionar-se en el subconjunt de *vertical farming* pel seu potencial de creixement.

OPGROUND: (DEEPTTECH). Sistema basat en IA per connectar empreses i professionals *tech*. Per una banda, els professionals s'entrevisten amb un bot de conversa intel·ligent. Amb aquesta entrevista, la IA és capaç d'oferir els millors candidats per a una vacant. Serveix tant per captar nou talent de fora de l'empresa com per gestionar millor el talent intern i retenir-lo.

Aquest últim trimestre del 2022 també hem estat presents en diferents esdeveniments on hem contactat amb emprenedors que lideren grans projectes.

El 24 de novembre vam estar presents al **Cafè Aventura 2022 de Sabadell**, un fòrum d'emprenedoria que s'engloba dins la Setmana de l'Emprenedoria, organitzada per l'Ajuntament i agents econòmics de Sabadell. El 30 de novembre ens vam reunir amb emprenedors a l'Startup to Funding d'ACCIÓ al Tech Spirit de Barcelona.

EconomistesBAN, a través dels nostres inversors que formen part del Club Inversors, també hem estat presents en les sessions que organitza ACCIÓ per a emprenedors i inversors. Hem comptat amb la participació de **Pep Garcia** a la sessió de **L'Inversor respon**, on va explicar la inversió en *start-ups* en fases inicials. **Eli Abad**, per la seva banda, va intervenir a l'**Scaleuptalks** i va parlar de com fer créixer el teu equip amb igualtat de gènere. I, finalment, **Alex Duran** va participar a l'**Esmorzar de finançament**, per aprofundir en tot el que fa referència al que es coneix com a finances descentralitzades (web 3.0, *blockchain*, NFT...).

EconomistesBAN és la Xarxa de Business Angels del Col·legi d'Economistes de Catalunya que té com a missió impulsar la voluntat del col·legi de contribuir activament a la promoció efectiva de l'activitat econòmica, en facilitar la canalització d'inversió dels projectes que es presenten als fòrums d'inversió que organitza EconomistesBAN. El seu objectiu principal és crear un espai empresarial i d'emprenedoria que permeti als emprenedors de presentar els seus projectes, validar-los i buscar recursos per desenvolupar-los.

Des d'aquestes pàgines volem donar les gràcies a tots els qui heu participat de manera directa i indirecta en tots els fòrums i en l'activitat de la xarxa d'inversors d'EconomistesBAN durant el 2022; esperem continuar sumant èxits donant suport a emprenedors i inversors.

Si estàs interessat a formar part de la Xarxa de Business Angels del Col·legi d'Economistes de Catalunya, de la seva Xarxa Premium, del Club d'Inversors d'EconomistesBAN o si dirigeixes o formes part d'un despatx professional que vol col·laborar amb la xarxa per tal de vehicular-hi inversors i/o emprenedors a través d'EconomistesBAN, pots contactar-nos enviant un correu electrònic a economistesban@coleccionomistes.cat. ■

Economistes: una professió segregada

ESTER OLIVERAS SOBREVIAS
Economista. Presidenta de la Comissió d'Economia de la Igualtat i la Diversitat del CEC
ester.oliveras@upf.edu

En un món perfecte, homes i dones economistes tindran les mateixes oportunitats per arribar a càrrecs de responsabilitat, però això encara no està passant. La diagnosi de base està feta i és compartida amb moltes altres professions: la maternitat i el repartiment desigual de les feines no remunerades. Per tant, treballar cap a una responsabilitat social és bàsic si es vol arribar a la igualtat plena. Ara bé, aquesta diagnosi genèrica no hauria d'impedir-nos fer una anàlisi més acurada del que passa dins de la nostra professió en termes de desigualtat.

La dada positiva que sempre es posa sobre la taula és que el percentatge de dones graduades en estudis que permeten la col·legiació és superior que el dels homes. I això és cert, però si mirem el detall, veiem grans diferències entre estudis d'Administració i Direcció d'Empreses i estudis d'Economia. Mentre que en els primers la presència de dones és molt elevada, no passa el mateix en els d'Economia. L'any 2017 el percentatge de dones estudiant Economia a Catalunya era del 38 %, i, el 2021, és del 31 %. Els gràfics mostren un període temporal més ampli de l'evolució dels graduats i graduades en Economia des de l'any 1993 i també de la dels graduats en ADE i altres titulacions relacionades amb la gestió d'empreses, des de l'any 1985. Es pot comprovar clarament com a Economia es va ampliant la diferència, mentre que als altres graus ha anat convergint.

El canvi de tendència pel grau d'Economia es produeix l'any 2007, coincidint amb l'aprovació del Reial decret 1393/2007, en el qual s'estableix una nova ordenació dels ensenyaments universitaris oficials, que deixa enrere

les tradicionals llicenciatures i diplomatures. Sota aquesta normativa, s'han multiplicat els graus amb uns continguts flexibles sobretot en relació amb la gestió empresarial i, en conseqüència, s'elimina la clàssica dicotomia entre Economia i Administració i Direcció d'Empreses. Aquest canvi ha provocat que el comportament de les matrícules a Economia s'apropi més a una carrera del tipus STEM (ciència, tecnologia, enginyeria i matemàtica) que no pas a una ciència social i, per tant, estigui arrossegant la mateixa problemàtica que tenen aquests graus per atraure talent femení. Aquest fenomen no és únic del nostre país i ja s'han fet estudis sobre com mirar d'incentivar la incorporació de dones cap a l'economia, de manera semblant a com es fa per a estudis d'enginyeria.

Alguns dels motius que s'esgrimeixen en aquesta falta d'interès per part de les dones són: temes i metodologies menys atractives, un ambient de classe poc obert a la diversitat, menys preparació en matemàtiques o, fins i tot, diferents aspiracions professionals. Algunes pràctiques que s'han mostrat efectives i que s'haurien d'incorporar als batxillerats són:

- Passar més temps en discussions sobre temes econòmics que incorporin la perspectiva de gènere.
- Diversificar les formes d'avaluació. Algunes formes d'avaluació afavoreixen els homes (les que es fan sota pressió, com els exàmens), i d'altres, les dones (les que permeten més temps de reflexió, com els treballs).

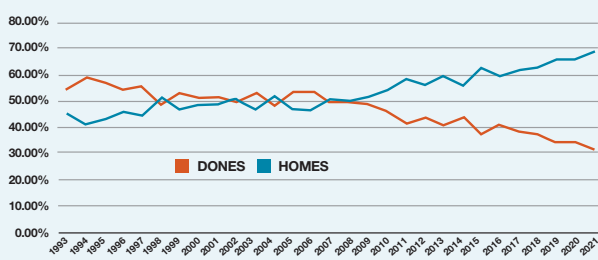
Però aquesta segregació entre homes i dones economistes no s'acaba en la tria de la carrera, sinó que també en trobem dins de la professió per àmbits temàtics. Per exemple,

és molt difícil trobar dones en el camp de les finances i, en canvi, se'n troben moltes dirigitant departaments relacionats amb el personal. Per tant, tenim una situació de partida enganyosament paritària i que està fardada de segregacions verticals que, sens dubte, tenen impacte en les trajectòries professionals a llarg termini.

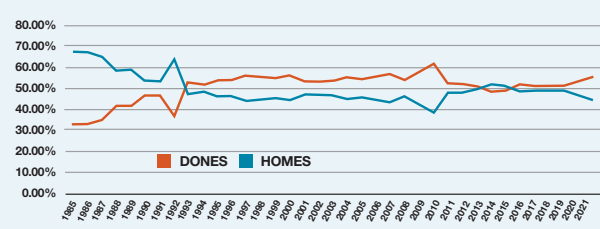
Mesurar l'èxit (o no) de les trajectòries de les dones economistes tampoc està exempt de dificultats. Una professió que té tantes sortides possibles dona per a moltes interpretacions. En aquest sentit, és útil distingir entre carreres professionals lineals i no lineals. Les carreres lineals són les que tenen una progressió molt clara i establerta; en són exemples clars, el món acadèmic, on el final és arribar a ser catedràtic/a, o l'auditoria, on el final és arribar a ser soci/a. En aquests àmbits podem trobar estadístiques i comprovar la pèrdua de talent femení a mesura que s'arriba a posicions més sèniors.

Però com podem mesurar si les economistes estan arribant a posicions de poder fora d'aquestes professions no lineals? Aquí ens podem ajudar dels indicadors de poder femení que s'utilitzen en l'àmbit de l'economia i l'empresa. Per exemple, l'indicador de l'Institut Europeu de la Igualtat de Gènere, en el seu apartat sobre poder econòmic, utilitza dos indicadors: (1) el percentatge de dones en consells d'administració en empreses cotitzades, i (2) el percentatge de dones conselleres als bancs centrals. Les conselleres dels bancs centrals segur que són economistes, però podem dir el mateix de les persones que integren consells d'administració? Això ho deixo per a un altre article. ■

GRÀFIC 1. Percentatge de graduades i graduats en Economia

GRÀFIC 2. Percentatge de graduades i graduats en ADE i altres graus relacionats amb la gestió empresarial

L'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència

JORDI CABALLÉ
Economista. Vicepresident de la Comissió d'Economia
Internacional i Unió Europea del CEC
jordi.caballe@uab.es

El Consell Europeu del 17 de juliol del 2020 va acordar la mobilització de 750.000 milions d'euros (M€) per al programa Next Generation EU, amb l'objectiu d'impulsar el creixement, la creació de llocs de treball i la resiliència social i econòmica, així com donar suport a la transició ecològica i fomentar la transformació digital de la Unió Europea. Els recursos del programa Next Generation UE es distribueixen entre diferents fons, entre els quals destaca el Mecanisme Europeu de Recuperació i Resiliència (MRR). A Espanya li corresponien inicialment uns 140.000 M€, dels quals aproximadament la meitat són subvencions a fons perdut i l'altra meitat són préstecs. El govern espanyol va presentar el juny del 2021 un Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PR) que preveu totes les actuacions adreçades a la transformació econòmica d'Espanya, les quals es finançaran fonamentalment mitjançant els fons Next Generation UE. El desembre del 2022 el govern ha aprovat una addenda al PR, que s'ha de negociar amb la Comissió Europea i que servirà per assignar els recursos restants i addicionals dels fons europeus posats a disposició d'Espanya.

S'ha de tenir en compte que els fons del MRR que pertocuen a cada país han d'estar compromesos formalment per part de la Comissió Europea el 31 de desembre del 2023, i els països receptors han d'haver executat els seus projectes d'inversió abans del 31 d'agost del 2026. Per tant, el ritme en el qual els fons s'assignen, les inversions s'executen i les reformes avancen és summament important per poder valorar les perspectives d'èxit del PR.

La primera fase del PR per als anys 2021 i 2023 estava finançada exclusivament per la part de subvencions dels fons europeus. Així, l'import del PR previst inicialment a càrrec del MRR era de 69.853 M€, els quals s'han aplicat als set programes següents: sanitat i protecció social (6.347 M€); educació, foment de l'ocupació i R+D (8.399 M€); aigua i medi ambient (5.146 M€); transició energètica (18.666 M€); infraestructures de transport (7.731 M€); digitalització i connectivitat (15.949 M€), i altres ajudes a sectors i empreses (7.615 M€). L'import de les accions dins

dels diferents programes que ja s'havien posat en marxa a finals del 2022 és de 48.319 M€, i això suposa un 69,2 % del total previst. És important mencionar que d'aquest import corresponent a accions posades en marxa una part important (18.249 M€) són transferències a les comunitats autònomes perquè gestionin aquestes accions dins del PR.

El concepte "accions posades en marxa" és molt ambigu i, per tenir una idea més precisa del grau d'execució del PR, hauríem de fixarnos en l'import total de recursos adjudicats o compromesos. Segons les estimacions del darrer informe de FEDEA, aquest import se situaria entre els 16.336 M€ i els 22.115 M€. Això suposa un ritme de desplegament al voltant del 30-40 % del que s'esperava quan es va redactar el PR. A aquestes xifres modestes de desplegament del PR hi contribueixen de manera decisiva les traves burocràtiques omnipresents a totes les administracions públiques d'Espanya, així com la manca de modernització de les mateixes administracions, imprescindible per gestionar aquests programes tan voluminosos.

Un aspecte molt rellevant del PR és la figura dels Projectes Estratègics per a la Recuperació i Transformació Econòmica (PERTE). Són projectes de caràcter estratègic amb gran capacitat d'arrossegament per al creixement econòmic, l'ocupació i la competitivitat de l'economia espanyola, amb un alt component de col·laboració publicoprivada i transversals a les diferents administracions. Les manifestacions d'interès, així com els plans preparats per les comunitats autònomes, empreses i altres agents econòmics i socials, han proporcionat informació per poder identificar els projectes més madurs i amb més impacte. Així, ja s'han posat en marxa els PERTE següents: vehicle elèctric i connectat, salut d'avantguarda, energies renovables, agroalimentari, nova economia de la llengua, economia circular, sector naval, aeroespacial, digitalització del cycle de l'aigua, microelectrònica i semiconductors, i economia social i de les cures. Aquests PERTE tenen un pressupost públic assignat de 32.457 M€ i mobilitzen una inversió privada de 47.261 M€. A Catalunya, el PERTE del vehicle elèctric i

connectat ha tingut dificultats per aconseguir candidats privats per reindustrialitzar les antigues instal·lacions de l'empresa Nissan, i el consorci adjudicatari, format per empreses d'enginyeria de mida mitjana, no podrà fer front a les inversions previstes inicialment i ha tingut problemes per aconseguir els fons necessaris per avalar les subvencions rebudes. Aquestes dificultats són indicatives d'alguns errors a l'hora d'identificar projectes que siguin atractius des del punt de vista del mercat. La manca d'una agència independent que avaluï de manera sistemàtica la idoneïtat de totes les subvencions (i altres despeses) de les administracions públiques és, sense cap mena de dubte, una de les mancances del PR. A això s'hi afegeix l'absència d'un sistema de seguiment i avaluació externa de l'impacte dels programes, el qual és imprescindible per corregir possibles deficiències i garantir l'assoliment dels objectius. De fet, únicament s'ha pensat en la supervisió comptable, mitjançant el Tribunal de Comptes i la Intervenció General de l'Estat.

Per acabar, recordem que el PR té una segona pota, que és el conjunt de reformes adreçades a transformar l'entorn econòmic a Espanya per fer-lo més productiu. Entre aquestes reformes mencionem la del sistema de pensions per garantir la seva sostenibilitat, que actualment està encallada; la de les polítiques actives i incentius a la contractació, que està en tràmit parlamentari; la de l'ingrés mínim vital, que ja s'ha aprovat amb l'objectiu de no desincentivar l'ocupació, i la Llei orgànica del sistema universitari, que ha estat aprovada fa poc amb l'objectiu d'adequar el sistema educatiu a la realitat del mercat de treball i que està molt lluny d'assolir aquest objectiu. ■

Enllaços d'interès:

<https://planderecuperacion.gob.es/>
<https://www.esade.edu/ecpol/es/temas-clave/observatorio-nextgeneu/>
<https://bit.ly/3H3cUcs>
https://portal.mineco.gob.es/RecursosArticulo/mineco/ministerio/ficheros/plan_de_recuperacion.pdf
<https://nextgeneration.com/>

Comissió d'Economia i Sostenibilitat

El 2023 s'estrena amb menys envasos, i més sostenibles

MAR ISLA PERA
Economista. Membre de la Comissió d'Economia i Sostenibilitat del CEC
mar.isla2010@gmail.com

MARTA CALVET FRANCESCH
Economista. Membre de la Comissió d'Economia i Sostenibilitat del CEC
martacr@hotmail.com

Acaba l'any 2022 amb l'aprovació del RD 1055/2022 d'envasos i residus d'envasos que ja preveia la Llei de residus i sòls contaminats 7/2022, de juliol. Es tracta d'un procés de transposició de la normativa europea del 2018 i un avanç més per posar fre a la generació de residus i en favor de l'aprofitament dels recursos naturals, especialment els no renovables. De fet, poques setmanes abans, el 30 de novembre, la Comissió Europea va proposar la revisió de la directiva actual d'envasos i de residus d'envasos per anar cap a una eliminació dels envasos que siguin prescindibles, o, si més no, l'ús de reutilitzables i reciclables, per assolir zero emissions de carboni el 2050.

El RD aprovat és ampli i ambiciós, i, malgrat les diferents posicions de les parts, no hi ha dubte que, juntament amb la Llei de residus, està entre les fites ambientals actuals de més magnitud. Només cal tenir en compte que cada ciutadà europeu genera 180 kg anuals de residus d'envasos i que el 40 % del plàstic i el 50 % del paper consumits a la UE es destinen a l'emalatge.

Manté els objectius que fixa la llei pel que fa a la prevenció, reutilització i reciclatge. En la perspectiva del 2030, es fixa una reducció del 20 % sobre el volum del 2022, del nombre d'ampolles de plàstic d'un sol ús i la reciclabilitat de tots els envasos posats al mercat.

Els principals sectors afectats són els comerços detallistes de productes alimentaris; l'horeca; els organitzadors d'esdeveniments culturals, d'oci i esportius; les administracions públiques, i els fabricants de productes. Vegem com afecta cada sector.

Dins la prevenció, marca fites més elevades de reutilització d'envasos per a les begudes per al sector horeca, i promou la venda a granel d'aliments fixant l'atenció en els establiments comercials, especialment els de més de 400 m², que hauran de destinar una part de la superfície a la venda d'aquests productes, alhora que promouen l'ús d'envasos reutilitzables entre els seus consumidors.

El sector horeca i els organitzadors d'esdeveniments hauran d'oferir aigua potable no envasada i gratuïta. També s'obliga les administracions públiques a fomentar-ne l'ús en totes les seves dependències.

En el marc de la contractació, les administracions públiques hauran de promoure mesures com la normalització i estandardització d'envasos, així com l'ús d'envasos reutilitzables, l'adquisició de productes d'envasos reutilitzables i/o envasos fabricats amb materials reciclables.

Per als fabricants d'envasos, s'estableixen recomanacions en l'ús de material reciclat, amb fites de caràcter obligatori quant a les ampolles de plàstic per al 2025 i per al 2030.

Es desenvolupa la responsabilitat ampliada del productor (RAP), en introduir al finançament del sistema bonificacions o penalitzacions segons l'esforç de cada empresa.

El RD no s'oblida del consumidor, sobre el qual recau la responsabilitat de reduir els envasos (per exemple, reutilitzant recipients) o gestionar correctament els dels productes que adquireixi.

El repte d'abordar el disseny i l'ús dels envasos és global, i afecta tota mena de sectors i fases de la cadena, fins al consumidor final, i els fabricants hauran de preveure plans empresarials a tal fi. Hi ha reptes tecnològics per generar nous dispositius de venda, organització dels establiments comercials o desenvolupament de la logística inversa amb la RAP,

però també, encara que de manera més tímida quant als objectius normatius, es genera un trasbals cultural després d'anys en què l'envàs era part important en l'estratègia de màrqueting de moltes empreses.

El sector dels envasos fa temps que treballa en la transformació, i els seus representants semblen alineats amb els avanços de la UE. Més complexa pot ser l'adaptació dels comerços i molt especialment la del consumidor final. És cert que les repercussions de la guerra a Ucraïna en les dificultats de subministrament i l'encariment de preus, així com les altes temperatures, semblen haver portat a una sobtada consciència ambiental de la ciutadania, però el canvi dels models de consum entranya més sacrificis i requerirà més temps. Probablement, les implicacions econòmiques jugaran a favor d'un aprenentatge més ràpid, de la mateixa manera que va passar amb el cobrament de les bosses als comerços. D'aquí ve també que, tot i que el RD no en parli, sobrevola tot el debat l'impost sobre el plàstic no reciclat, produït o importat de 0,45 €/kg, proposat a la Llei de residus de juliol. Aquest impost segueix les passes de la Comissió, amb la introducció de l'impost de l'envasament el 2020, com estan fent la resta de països de la UE.

Tot i la urgència d'actuar, la realitat és que el 2018 es reintrodien al sistema productiu el 9,1 % dels recursos emprats; el 2020, el 8,6 %, i el 2023, el 7,1 %. Per tant, cal esperar un esforç normatiu major, i aquí la fiscalitat esdevé cabdal per fer més atractiu el mercat de materials reciclats i mobilitzar-ne la demanda. ■

Educació i metavers

JONÁS PALLÁS GABÁS

Economista. Membre de l'European Financial Planning Association (EFPA) i de la Comissió d'Economistes Docents i Investigadors del CEC
jonas.pallas@gmail.com

El concepte de *metavers* va aparèixer per primera vegada el 1992 amb l'escriptor nord-americà Neal Stephenson. A la seva novel·la *Snow crash* va descriure una espècie d'espai virtual col·lectiu compatible i convergent amb la realitat. Immediatament, ens porta a una enorme aplicació en molts sectors i des d'aquesta publicació d'urem a terme un recorregut per la seva aplicació en l'educació.

Imaginem un aprenentatge on poguéssim interactuar amb els nostres companys i amb la comunitat educativa de qualsevol lloc del món; on poguéssim explorar, tocar, veure i visualitzar objectes, conceptes, històries, en 3D, o com un videojoc, per exemple. A més, podríem portar a aquest món virtual els nostres coneixements actuals per provar-los en aquest món virtual i veure els resultats obtinguts, veure les possibles aplicacions al món real. És a dir, experimentar un aprenentatge immersiu amb accés universal, col·laboratiu i personalitzat; això és possible. Tal com comenten diversos autors, el metavers ofereix una sèrie d'avantatges respecte a l'educació tradicional, que el converteix en un camp de desenvolupament a tenir en compte. Aquesta immersió no sols aporta recursos tècnics que milloren la comprensió dels conceptes, sinó que milloraria l'atractiu i l'experiència d'aprendre.

Però per aplicar i viure aquesta experiència s'han de superar reptes exigents, com ara: disposar de la infraestructura tecnològica necessària; dur a terme el desenvolupament d'eines amigables per a l'usuari per crear els entorns

virtuals i accedir-hi; estandarditzar plataformes, programari, etc. S'hauria de formar la comunitat educativa sobre l'ús i generació de contingut, i, per descomptat, un dels reptes més importants és l'elevat cost de crear aquesta infraestructura necessària de xarxes d'alta velocitat d'internet i la creació de continguts amb les funcionalitats que possibilita el metavers. Però, a més, és necessari que els alumnes disposin dels dispositius personals per accedir a aquests entorns virtuals de coneixement, com per exemple els equips de realitat virtual (RV) –que poden tenir un cost mínim de centenars d'euros–, nous ordinadors, etc.

S'han fet diversos estudis i anàlisis que exploren els beneficis potencials de l'ús del metavers en l'educació, incloent-hi el seu potencial per millorar el compromís, la motivació i els resultats d'aprenentatge dels estudiants. Per exemple, algunes anàlisis han demostrat que la realitat virtual pot ser una eina eficaç per ajudar els estudiants a comprendre millor conceptes complexos i retenir la informació, sobretot en assignatures com les de ciències, tecnologia, enginyeria i matemàtiques (STEM, en anglès). Això es deu al fet que la RV permet als estudiants interactuar amb simulacions, animacions i altres representacions visuals de la informació d'una manera immersiva i atractiva. A més a més, els pot proporcionar un entorn d'aprenentatge més interactiu i col·laboratiu, en el qual poden treballar junts en projectes, participar en excursions virtuals i relacionar-se amb experts de tot el món. Els resultats mostren que l'ús a les aules pot despertar l'atenció dels

estudiants cap al contingut del curs i millorar l'activitat i la comprensió a l'aula. També mostra que són més actius en l'aprenentatge amb jocs al metavers que a les aules tradicionals, i que tenen una forta motivació per utilitzar dispositius intel·ligents per practicar la ciència.

El metavers també té un impacte positiu en estudiants de diferents camps. La recerca suggereix que aporta més personalització i més creativitat, i que augmenta la motivació i el compromís. També amplia l'aprenentatge tradicional, i proporciona experiències que d'una altra manera seria impossible tenir.

El metavers també pot aportar una retroalimentació positiva als cursos d'idiomes, ja que permet la integració del sistema de graella lingüística amb Second Life, la qual cosa possibilita debats virtuals entre estudiants de diferents països, i el sistema de traducció també permetrà que els estudiants puguin mantenir intercanvis més concrets. Això es deu al fet que augmenta la diversió de l'aprenentatge, i els escenaris de Second Life augmenten l'amabilitat dels professors i la comprensió dels alumnes.

A mesura que el metavers continua creixent i evolucionant, hi ha diversos projectes i iniciatives que en van explorant l'ús per a l'educació. Alguns dels projectes més notables són: OpenSim, Oculus VR for Education, Minecraft Education Edition, Second Life i VR Classroom, entre d'altres.

També des de l'àmbit de les institucions educatives s'està estudiant l'ús d'aquesta tecnologia. Algunes de les més destacades són: la Universitat Harvard, la Universitat Stanford, l'MIT, la Universitat de Califòrnia i la Universitat de Ginebra. Totes fa diversos anys que exploren l'ús de la realitat virtual i el metavers per a l'educació i recerca.

Actualment no hi ha recerca conclouent sobre l'impacte del metavers sobre l'aprenentatge o sobre el rendiment dels alumnes. Tots aquests reptes dificulten la presa de decisions sobre la millor manera d'utilitzar-lo. Per això, cal investigar més per poder establir millors pràctiques i directrius basades en proves per a l'ús en l'educació. ■

Existeix un sentiment d'identitat en l'economista d'empresa?

PERE SEGARRA I ROCA

Economista. Vicepresident de la Comissió d'Economistes d'Empresa del CEC
pere.segarra@gmail.com

Des de fa dos anys estem treballant per incrementar la participació en les activitats de la Comissió d'Economistes d'Empresa del Col·legi d'Economistes de Catalunya (CEC), alhora que donem contingut a una iniciativa que creiem necessària i ben ajustada a la realitat dels professionals, als quals el col·legi s'adreça.

Només cal fer una mirada a la base de dades dels membres que integren el CEC per adonar-nos que, quant al tipus d'activitats professionals que desenvolupen, hi ha un biaix contrastat a favor dels economistes que desenvolupen lliurement la seva activitat professional a través de despatxos professionals.

Malgrat això, el nombre de companys que exerceixen la professió integrats en una organització empresarial és, com a mínim, el doble que els primers. Contràriament, la participació en les activitats del CEC dels economistes d'empresa és molt reduïda.

Hem intentat donar explicació a aquesta notable diferència de comportament dels dos grups, i, a simple vista, sembla que els economistes que treballen al món de l'empresa no senten la mateixa identificació amb la professió que els professionals lliberals.

Els economistes d'empresa s'identifiquen abans per la seva funció (comptable, director financer, responsable de màrqueting, etc.) que no pas per la identificació d'"economista", que ens engloba a tots.

Podem imaginar altres professions com els advocats, els metges, els arquitectes o els enginyers identificar-se com a mercantilistes, reumatòlegs, rehabilitadors o directors de producció, abans que la identitat que els dona caràcter unitari?

Volem arribar a tots aquells que tinguin formació d'economia i empresa, però difícilment assolirem el nostre objectiu si abans no hem aconseguit que se sentin economistes per damunt de tot, sigui quina sigui la seva activitat a l'empresa. En definitiva, tots els que ens sentim economistes ho fem perquè compartim una mateixa lògica d'actuació.

Des de fa ja uns mesos, la Comissió d'Economistes d'Empresa del CEC està portant a terme un estudi que vol avaluar les causes que contribueixen a disgregar el conjunt i també a identificar allò que ens uneix.

Entenem que per fomentar el sentiment d'identitat cal disposar d'una anàlisi en profunditat sobre el que uneix i el que separa el grup de pertinença.

L'estudi vol incloure diferents aspectes que considerem essencials:

- Aprofundir en la percepció que tenen els economistes i les economistes amb activitat professional a l'àmbit de l'empresa sobre la seva identitat professional.
- Determinar els elements necessaris per donar valor a la marca "economista" en l'activitat laboral a l'empresa.
- Obtenir una visió del rol i les capacitats que actualment tenen els economistes a l'empresa, per tal de promoure una oferta de la professió al sector empresarial.
- Determinar quina és la proposta de valor que pot precisar el títol en alguna de les àrees econòmiques per decidir accedir a l'activitat col·legial.
- Conèixer les possibles necessitats professionals i relacionals de les persones economistes (col·legiades o no), que desenvolupen la seva activitat laboral a l'empresa i a les quals la Comissió d'Economistes d'Empresa pot donar resposta.
- Contrastar els trets compartits pels diferents segments d'economistes d'empresa que permeti definir segments d'oferta des de la Comissió.

La Comissió d'Economistes d'Empresa del CEC està estudiant les causes que contribueixen a disgregar els professionals d'aquesta especialitat i també a identificar allò que ens uneix

En els propers mesos tindrem els resultats degudament elaborats i podrem fer una presentació que permeti reflexionar i treure conclusions. Mentrestant, podem avançar alguns dels trets més significatius que estan apareixent:

- S'ha obtingut una participació de 416 persones a l'enquesta quantitativa.
- Dels col·legiats que hi han participat, tres de cada quatre han cursat la branca d'economia de l'empresa, i una quarta part, economia general.
- El 85 % dels economistes d'empresa sempre han treballat en aquest àmbit.
- El 26,6 % dels col·legiats que hi han participat treballen al sector industrial, i un 30 %, al de serveis.
- El 22,32 % dels economistes d'empresa treballen en administració, i un 18,56 %, a l'àrea de finances. La resta de sectors són força dispersos.
- El 28 % desenvolupen funcions de direcció d'administració, el 15,07 % són CEO, el 12,46 % han estat emprenedors per compte propi i l'11,30 % són tècnics.
- La mitjana de temps que fa que els economistes d'empresa treballen a l'empresa privada és d'entre 20 i 30 anys.
- Els motius pels quals els economistes d'empresa canviarien de companyia són: un 65 %, per majors expectatives de creixement; el 50 %, per un projecte atractiu, i un 47,8 %, per raons econòmiques.
- No hi ha unanimitat entre els que estan al corrent de l'evolució del mercat de treball (43,32 %) i els que no (39,71 %).
- El mitjà més utilitzat per assabentar-se del mercat de treball és internet (36 %) i, en segon lloc, les relacions personals.
- Un 89 % consideren que la formació els ha estat d'utilitat per trobar feina.

La resta de resultats interessants els analitzarem a partir de la presentació de l'estudi.

Com hem esmentat, tindrem ocasió per treballar-hi a fons pròximament, i confiem que serà possible treure'n conclusions interessants.

En qualsevol cas, proposem mantenir una actitud proactiva per potenciar el coneixement i el prestigi de la marca d'entitat "economista". ■

Reptes de digitalització al sector públic

NACHO SANTILLANA MONTAL

*Economista. Director de Sistemes d'Informació a l'Ajuntament de Barcelona.
Membre de la Comissió de Gestió Pública del CEC*
jsantillana@bcn.cat

○ Els reptes de la digitalització a l'Administració pública han anat canviant amb el temps, des de l'eliminació del paper, els tràmits en línia per part dels ciutadans, la licitació electrònica, la factura electrònica, la firma electrònica, la tramitació electrònica, la notificació electrònica, etc.

La digitalització és o hauria de ser una actitud, i més al sector públic, quan, des del meu punt de vista, engloba diferents prioritats per a l'Administració com a finestra única i oberta 24/7, orientació de servei, accessibilitat i transparència a la informació pública, entre d'altres.

Amb això vull dir que, segons el Portal de Administración Electrónica (PAE), l'Administració pública espanyola se situa en posicions molt correctes. A escala internacional, ocupem la 7a posició en l'índex de govern digital (OCDE, 2019), la 18a en l'enquesta sobre govern electrònic (ONU, 2022) i la 4a en l'índex de ciberseguretat global (UIT, 2020). D'altra banda, en l'àmbit europeu ocupem la 5a posició en l'índex d'economia i societat digital, serveis públics digitals (UE, 2022), o la 7a en maduresa de les dades obertes a Europa, 2022.

Per a més detall i per veure els informes de càlcul dels diferents índexs, facilito aquest enllaç: https://administracionelectronica.gob.es/pae/Home/pae_OBSAE/Posicionamiento-Internacional/Resumen-posicionamiento-Espana.html?idioma=es

Ara bé, mentre que la digitalització s'enfoca a la incorporació de la tecnologia al sector públic, la transformació digital és un concepte més complex que cerca solucions a partir d'un entorn digital, i aquest és el pas que hem de donar avui.

El repte digital ara, segons el meu parer, és introduir la intel·ligència artificial (IA) dins l'Administració pública amb un aprenentatge automàtic (*machine learning*), inicialment supervisat per la intervenció humana, i proporcionar semàntica perquè els algoritmes n'aprenquin; però evolucionant cap a un aprenentatge no supervisat on la semàntica estigui embeguda a les dades, i d'aquesta manera aconseguir un aprenentatge profund (*deep learning*) molt similar a les xarxes neuronals dels mamífers.

El fet que al sector públic es duiguin a terme tasques manuals i repetitives, que sovint es

fan per lots que exigeixen la intervenció de diverses persones i que s'han de fer dins d'un termini específic, així com els processos que donen peu a errors, que estan relacionats amb auditories i que s'han d'actualitzar segons normativa fa que la implantació de la IA sigui ideal, ja que té un joc de proves real apte per retroalimentar-se i millorar constantment.

En l'àmbit de Generalitat de Catalunya i APDcat són pioners; us en facilito l'enllaç: https://apdcat.gencat.cat/web/.content/03-documentacio/intelligencia_artificial/documentos/Informe-IA-es.pdf

En l'àmbit d'Ajuntament de Barcelona, us relaciono un parell d'enllaços per si són del vostre interès: el primer, d'abril del 2021, és l'ús ètic de la IA: https://ajuntament.barcelona.cat/premsa/wp-content/uploads/2021/04/Mesura-de-Govern-Inteligencia-artificial_cat-v2.47-ca-ES_.pdf

I el segon, de gener del 2023, és el protocol dels algoritmes d'IA: https://ajuntament.barcelona.cat/digital/sites/default/files/def_metodologia_sist_algoritmics_cat_0.pdf ■

Creditors i refinançament preconcursal via llibre II

PERE VILELLA XAMPENY

*Economista. Soci de FTI & Partners (àrea concursal de FTI Consulting).
Membre de la Comissió de Mercantil, Concursal i Experts Judicials del CEC
pere.vilella@ftiandpartners.es*

La Llei 16/2023 de reforma del TRLC, al seu llibre II inclou la figura dels Plans de Reestructuració com a solució preconcursal. Creiem fermament que aquests plans suposaran un important canvi de paradigma en la reestructuració de companyies viables, ja que aquest nou instrument que preveu la Llei concursal inclou una gran novetat a la nostra manera de veure: la possibilitat que sigui el creditor el que proposi el Pla de Reestructuració, i el fet que aquesta novetat configura un sistema més flexible que tindrà com a conseqüència que les companyies puguin reestructurar-se de manera més ràpida i efectiva.

En aquest cas, un creditor o un grup de creditors poden plantejar a la companyia i a la resta de creditors un Pla de Reestructuració, que pot afectar actius, passius i contractes. La valoració de la companyia en aquest procés és el punt de pivot al voltant del qual se sustenta bona part del procediment, ja que tindrà com a conseqüència poder establir quins creditors estan en

els diners o no (en funció de si es va preveure que rebrien algun pagament en una futura liquidació concursal).

I aquí és on pren rellevància una altra de les grans novetats de la llei: l'arrossegament interclasses i entre classes (*class cramdown and cross class cramdown*). El vot favorable de les classes que estan en els diners (només amb una classe ja n'hi ha prou) permet aprovar el Pla de Reestructuració (només es pot utilitzar aquesta eina d'arrossegament en situació d'insolvència imminent o insolvència actual).

La nova llei permet que els creditors puguin imposar el pla a les diferents classes formades *ad hoc*, i fins i tot als socis de la companyia, mitjançant la conversió de crèdits en capital. Així doncs, mitjançant la presentació d'un Pla de Reestructuració no consensual al jutjat per a la posterior homologació, els creditors podrien dirigir la reestructuració i aconseguir part o la totalitat del control d'aquestes companyies que ells mateixos han reestructurat. Aquesta possibilitat obre una finestra d'oportunitat per

a aquells creditors (sobretot fons *distress*) que hagin pogut adquirir crèdit financer amb importants descomptes i que tindran la possibilitat de convertir la totalitat del passiu que ostenten en capital al mateix temps que reestructuren la companyia imposant les condicions d'aquesta reestructuració a la resta de classes.

Aquesta possibilitat que ara el legislador atorga als creditors es va preveure per la falta de proactivitat del deutor en matèria de reestructuració; a més, tenia la possibilitat de vetar la reestructuració, utilitzant la presentació del concurs de creditors, en plena negociació, com a espasa de Dàmocles, si no li semblava d'acord amb els seus interessos el plantejament de l'acord de reestructuració.

La possibilitat que al nostre país el Pla de Reestructuració també pugui ser llançat pels creditors amplia les probabilitats que es puguin reestructurar més companyies per aquesta via i sense haver d'arribar a la situació de concurs, en el qual, almenys fins avui, les estadístiques no són positives ja que es liquida el 95 % de les companyies que presenten concurs.

A aquests creditors professionals i professionalitzats se'ls ha dotat d'una nova via per poder entrar al capital de companyies que estan passant per una situació d'estrès financer però que mantenen valor en els seus balanços; la possibilitat de canviar crèdit per capital augmenta les possibilitats de continuar amb l'activitat a causa, principalment, de dues raons de pes: 1) s'alleugereix el passiu de la companyia, i 2) entren al capital de la mateixa companyia nous gestors que poden donar una visió nova al *management*.

En una situació macroeconòmica com l'actual, en la qual es preveu que la incertesa sigui la tònica habitual dels pròxims semestres, la possibilitat que els creditors puguin utilitzar aquesta nova eina propiciarà que s'esmoreixin les conseqüències de la mala situació econòmica i que, gràcies als interessats principals en el procés de reestructuració, els creditors, moltes companyies viables amb valor en els seus balanços puguin evitar l'*stress* d'un procediment concursal. ■

La planificació estratègica del sector comerç en el món local

JORDI BACARIA MARTINEZ

Economista. Vicepresident de la Comissió de Retail del CEC
jord@j3b3.com

La lliure competència del mercat porta implícita la creença que l'intervencionisme pot ser contraproduent. En certa manera, qui escriu aquestes línies subscriu aquest pensament.

Però deixar que el rumb del teixit comercial dels nostres pobles i ciutats segueixi el seu curs natural pot comportar una sèrie de riscos a mitjà i a llarg termini.

Davant aquesta incertesa, alguns consistoris decideixen actuar i prendre decisions de manera activa per evitar, així, un deteriorament econòmic, social i mediambiental dels municipis. Amb aquesta visió, hi ha mecanismes i pautes que contribueixen a una ordenació i, també, a una dinamització del sector comercial.

A tal efecte, l'instrument més estès i eficaç avui en dia són els plans estratègics de comerç. Tanmateix, pocs municipis disposen encara d'aquesta eina.

Els objectius de la planificació estratègica

La planificació estratègica del sector comerç acostuma a tenir uns objectius que, en la majoria de municipis, són els mateixos:

- Fomentar l'obertura de nous establiments per garantir la percepció de continuïtat comercial.
- Garantir un mix variat que permeti un abastiment amb un baix impacte en termes de mobilitat.
- Millorar la qualitat i la imatge que projecten els establiments en planta baixa.

Certament, n'hi ha més, però aquests són els més freqüents. Més enllà d'aquests objectius compartits cal vetllar, també, per

la singularitat dels municipis; això vol dir que cada pla ha de cenyir-se a la realitat de cada territori. Per això, s'ha d'entendre la idiosincràsia pròpia de les poblacions; tenir en compte les seves característiques culturals, econòmiques i socials, i, fins i tot, conèixer els hàbits, usos i costums de cada indret.

Metodologia

Per poder determinar una estratègia adequada, es requereix una anàlisi ben acurada a partir de dades secundàries i, també, mitjançant tècniques d'investigació quantitativa i qualitativa. En el primer cas, els mètodes d'estadística avançada i l'econometria són eines aliades capaces de detectar els elements en què s'ha d'incidir.

En el segon cas, l'etnografia és una metodologia que permet observar els comportaments dels agents implicats, fet que permetrà determinar els riscos socials que poden condicionar la implementació de la futura estratègia. Heus aquí com els actors del territori seran els qui faran possible un desplegament exitós de cada pla. Per tant, cal conèixer-los bé i entendre les seves necessitats, inquietuds i –per què no dir-ho?– les seves relacions interpersonals.

El pla d'acció

El resultat de l'anàlisi i diagnòstic és, simplement, una fotografia del moment. El pas següent és convertir la informació recopilada en una estratègia concreta. Aquí és on la planificació s'ha de materialitzar en un conjunt d'actuacions que, en el futur, hauran de ser desplegades pels agents implicats.

De la mateixa manera que els objectius, l'esperit de les accions tenen un denominador comú a tots els municipis. I és que les activitats de comerç i serveis s'alimenten d'una premissa bàsica: **si aconseguim que hi hagi gent als carrers, augmenta la probabilitat de consum local** i, a més, pot haver-hi un efecte crida cap a noves activitats emprenedores.

Per tant, l'eix central de tota estratègia municipal de comerç ha de ser assolir que la ciu-

dadania circuli per les places i carrers. La finalitat és fer sortir la gent de casa i que transitin (a peu o amb vehicle) per la trama urbana.

És per això que el pla d'acció ha de tenir un doble component: **l'espai públic i la dinamització**. Per una banda, pel que fa a l'espai públic, cal que els elements urbanístics promoguin l'amabilitat, la seguretat i el confort a la via pública. L'argument és que una experiència de compra agradable comença als mateixos carrers.

Per altra banda, la dinamització comercial consisteix a idear actuacions singulars per estimular el consum i que, evidentment, reverteixi en el mateix municipi. Per això, talment com si es tractés d'un pla de màrqueting, s'ha d'idear una bateria de propostes diferenciadores i que posicionin cada localitat d'acord amb les seves característiques. Amb tot, les accions de dinamització s'han de concebre des d'un doble vessant: de l'oferta i de la demanda.

En el cas de l'oferta, s'han de considerar diferents maneres perquè el sector comerç esdevingui de qualitat i amb vocació de servei. Aquí és on cal anar acompanyat dels agents, ja que són bons coneixedors de les seves necessitats. Qualsevol plantejament sense un consens previ podria considerar-se intrusiu.

En el cas de la demanda, s'ha de pensar en un programa d'accions que animi la ciutadania a gaudir dels carrers. Després, els agents, i, per descomptat, cada comerç, hauran de procurar convertir els vianants en vendes. Aquí l'Administració ha de tenir un rol més aviat passiu, ja que ha de ser el sector privat el que planifiqui campanyes i accions que animin la gent a entrar dins les botigues.

Finalment, tota planificació requereix un conjunt d'indicadors i metes que permetin avaluar la seva eficàcia i modificar el rumb, si cal. Però, sobretot, hi ha un factor d'èxit que tota administració ha de tenir en compte a l'hora de traçar una estratègia: **és absolutament necessari disposar de recursos humans i econòmics**; sense ells, la planificació quedarà en paper mullat. I d'estudis ja n'hi ha molts, dins dels calaixos. ■

“
Hi ha mecanismes i pautes que contribueixen a una ordenació i, també, a una dinamització del sector comercial; l'instrument més estès i eficaç són els plans estratègics de comerç

PUBLICACIONS DEL COL·LEGI D'ECONOMISTES

REVISTA ECONÒMICA DE CATALUNYA

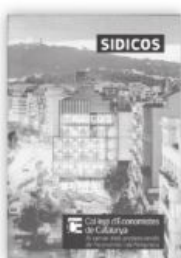
INFORMATIU DE L'ECONOMISTA

REVISTA TÈCNICA

DOCUMENTS TÈCNICS I ALTRES PUBLICACIONS

CE Col·legi d'Economistes de Catalunya
Al servei dels professionals de l'economia i de l'empresa

BARCELONA Pl. Gal·la Placídia, 32
08006 Barcelona. Tel. 93 416 16 04
cec@coleccionistes.cat

GIRONA Joan Maragall, 44, entl. 3a
17002 Girona. Tel. 972 21 45 33
girona@coleccionistes.cat

LLEIDA Pere Cabrera, 16, 1r G
25001 Lleida. Tel. 973 21 06 33
lleida@coleccionistes.cat

TARRAGONA Rambla Nova, 58-60, 5è A
43004 Tarragona. Tel. 977 21 70 42
tarragona@coleccionistes.cat